

SELVITYS JALASJÄRVEN AIKUISKOULUTUSKESKUKSEN LIITTÄMISESTÄ SEINÄJOEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄÄN

28.2.2014

Pentti Rauhala

selvitysmies

Selvitysmiehen ehdotus Jalasjärven aikuiskoulutuskeskusta koskeviksi peruslinjauksiksi

Jalasjärven aikuiskoulutuskeskuksen (jäljempänä JAKK) toiminta jakautuu tarkasteluhetkellä Jalasjärven kunnan yksin omistaman yhtiön JAKK koulutus Oy:n ja kunnan liikelaitoksena toimivan JAKK-liikelaitoksen toimintaan. Edellinen toteuttaa markkinaperusteista koulutusta, kuten työvoimakoulutusta, ja jälkimmäinen opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään järjestämislupa perustuvaa ammatillista aikuiskoulutusta. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä on anottu lupaa siirtää viime mainitun koulutuksen järjestämisluvat JAKK koulutus Oy:lle, mutta päätöstä asiassa ei vielä ole.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyrkinyt koulutuksen järjestäjäverkon kokoamiseen. Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpano-ohjelma 29.11.2013 merkitsee, että JAKK:n mahdollisuudet jatkaa erillisenä yhden kunnan ylläpitämänä koulutusyksikkönä ovat vähäiset.

JAKK ja Sedu Aikuiskoulutus poikkeavat aikuiskouluttajina merkittävästi toisistaan. JAKK on kehittynyt kuljetus- ja logistiikka- sekä maarakennusalan valtakunnalliseksi kouluttajaksi, jonka toimipaikkoja on edelleen Jalasjärven lisäksi 6 paikkakunnalla. ELY-keskukset ja alan työnantajat arvostavat JAKK:n joustavuutta ja ketteryyttä, mahdollisuutta valtakunnallisten työnantajien palveluun yhdeltä luukulta sekä kilpailun olemassaoloa työvoimakoulutuksessa. Sedu Aikuiskoulutuksen vahvuutena on johtava asema maakunnan aikuiskouluttajana, toiminnan hallittu kasvu, korkeatasoinen laadunvarmistus ja monipuolisuus.

Toimintojen yhdistäminen on vähäisen päällekkäisyyden johdosta helppoa ja mahdollistaa molempien vahvuuksien hyödyntämisen. Erityisesti logistiikan koulutuksen yhteistyö tukisi Seinäjoen kaupunkiseudun hanketta Nordic Logistic City Seinäjoki, joka tähtää Seinäjoen seudun vahvistumiseen eräänä maan tärkeimmistä logistiikkakeskuksista. Valtakunnallisen ja maakunnallisen toimintastrategian ero on aikuiskouluttajien välillä on merkittävä ja voi aiheuttaa ongelmia yhdistämisessä. JAKK:n toiminta kaipaa vielä tuloskunnan kohentamista, josta syystä sen välitön liittäminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Esitän, että ensi vaiheessa opetus- ja kulttuuriministeriö siirtäisi JAKK-liikelaitoksen järjestämisluvat vuoden 2015 loppuun saakka JAKK koulutus Oy:lle. JAKK-liikelaitoksen henkilöstö siirrettäisiin yhtiön palvelukseen. Esitän, että Seinäjoen seudun koulutuskuntayhtymän ostaa JAKK koulutus Oy:n osakekannan, joka voi tapahtua uuden muodostuvan kunnan peruspääomaosuutena. Yhtiön osakepääoma koostuu kalustoapportista. Yhtiön arvosta tulisi tehdä puolueeton arvonnäytäys. Yhtiön strategiasta päättää kuntayhtymän asettama hallitus, operatiivisesta toiminnasta yhtiö nimensä säilyttäen. Kun vuoden 2016 loppuun mennessä Sedu Aikuiskoulutuksen markkinaehtoinen koulutus tulee yhtiöittämään, se tai mieluiten koko muukin aikuiskoulutus liitettäisiin samaan yhtiöön ja sen nimi muutettaisiin uutta tilannetta vastaavaksi. Jos koko Seinäjoen seudun kuntayhtymä yhtiöitetään tulevaisuudessa, muodostuisi konsernirakenne tytäryhtiöineen.

SISÄLLYS

1. SELVITYSTYÖN TOIMEKSIANTO, TAVOITTEET JA TOTEUTUS.....	4
2. AMMATILLISEN AIKUISKOULUTUKSEN TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET.....	5
3. JALASJÄRVEN AIKUISKOULUTUSKESKUKSEN JA SEDU AIKUISKOULUTUS-LIIKELAITOKSEN NYKYTILANNE	
3.1. Jalasjärven aikuiskoulutuskeskus.....	8
3.2. Sedu Aikuiskoulutus –liikelaitos.....	11
3.3. Toimintojen päällekkäisyys ja täydentävyys.....	12
3.4. Aikuiskoulutusyksiköiden toiminnallinen vertailu.....	14
4. TOIMINTOJEN YHDISTÄMISEN MAHDOLLISUUDET JA RISKIT.....	20
5. TALOUDELLISET LASKELMAT JA RISKINKANTOKYKY.....	23
6. KIINTEISTÖT JA VUOKRASOPIMUKSET.....	27
7. HENKILÖSTÖKYSYMYKSET.....	28
8. AIKUISKOULUTUKSEN YHTEISET ORGANISOINTIMALLIT JA NIIDEN ARVIOINTI.....	30

Lähteet

Haastattelut

LIITE. JALASJÄRVEN AIKUISKOULUTUSKESKUKSEN (JAKK) JA SEDU AIKUISKOULUTUS-LIIKELAITOKSEN (Sedu Aik) ERI KOULUTUSMUOTOJEN VOLYYMIKEHITYS 2006-2013

1. SELVITYSTYÖN TOIMEKSIANTO, TAVOITTEET JA TOTEUTUS

Valtiovarainministeriö päätti sisällyttää kuntarakennelain (1698/2009) 15 §:n mukaisen Jalasjärven kunnan ja Seinäjoen kaupungin välisen erityisen kuntajakoselvityksen osaksi selvityksen mahdollisuuksista liittää Jalasjärven aikuiskoulutuskeskuksen toiminta Seinäjoen koulutuskuntayhtymään. Vuodenvaihteessa 2012-2013 valmistuneen Seinäjoki-Jalasjärvi-Kurikka –kuntarakenneselvityksen mukaan mahdolliseen kuntaliitokseen liittyvät aikuiskoulutusjärjestelyt tulee selvittää seuraavassa vaiheessa. Jalasjärven ammatillisen aikuiskoulutuksen ja Seinäjoen koulutuskuntayhtymän aikuiskoulutuksen yhteistyön tiivistäminen ja jopa yhdistäminen on noussut raportin mukaan silloin tällöin esiin (SJK 2013, 37).

Tämän selvitystehtävän tavoitteena oli selvittää, millä edellytyksillä JAKK- liikelaitoksen ja JAKK koulutus Oy:n (jäljempänä JAKK) ja Seinäjoen koulutuskuntayhtymän Sedu Aikuiskoulutus –liikelaitoksen (jäljempänä Sedu Aikuiskoulutus) toiminnot voitaisiin yhdistää sekä millaista lisäarvoa siitä muodostuisi työ- ja elinkeinoelämälle sekä omaehtoisille aikuiskoulutusopiskelijoille. Selvityksen tavoitteena oli tuottaa ensi vaiheessa Seinäjoen ja Jalasjärven kuntien yhdistymissopimuksen Palveluverkosto-kohtaan 7.2.2014 mennessä Jalasjärven ammatillisen aikuiskoulutuksen järjestelyjä koskeva osio.

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998, 4 §) sisältää käsitteen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus laissa tarkoitettua koulutusta järjestävänä oppilaitoksena. JAKK liikelaitos ja JAKK koulutus Oy eivät enää käytä ammatillinen aikuiskoulutuskeskus-nimeä. Ilmaisuksellisesti on tarpeen kuitenkin käyttää näiden kahden yksikön muodostamasta kokonaisuudesta joko termiä JAKK tai Jalasjärven aikuiskoulutuskeskus, jota myös muut vastaavat kouluttajat näyttävät käyttävän (esim. Teuvan aikuiskoulutuskeskus TEAK).

Selvityksen aineisto koostuu JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen käyttöön antamasta tilasto-, talous- ja laatu järjestelmä materiaalista, opetushallituksen rahoitusraporteista, kyseisten aikuiskoulutusyksikköjen ylläpitäjätahojen, ylimmän johdon, johtoryhmien ja henkilöstön edustajien haastatteluista sekä rahoittajien ja palveluja käyttävien logistiikka-alan yritysedustajien haastatteluista. Logistiikka on tarkastelun pääalue, koska se on JAKK:n päätoimialue. JAKK on ollut ja on edelleen logistiikassa ja maarakennusalalla yksi merkittävimmistä valtakunnallisista kouluttajista. Muilla toiminta-alueilla mahdollisen JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen työnjaon ja mahdollisen päällekkäisyyden tarkastelulla on vähäisempi merkitys. Tiukasta aikataulusta johtuen yrityshaastattelut jouduttiin rajaamaan JAKK:iin, joten yrityshaastattelujen hahmottama kuva Sedu Aikuiskoulutuksesta puuttuu. Selvityksen aineisto on yksityiskohtaisesti kuvattu liitteessä. Yksittäin tai ryhmänä henkilökohtaisesti tai puhelimitse haastateltujen henkilöiden lukumäärä on 51 edustaen opetusviranomaisia, työvoimakoulutusta rahoittavia ELY-keskuksia, JAKK:n logistiikka- ja maarakennusalan asiakasyrityksiä, ylläpitäjiä, aikuiskoulutusyksikköjen

johtoa ja henkilöstöä. Lisäksi suunnitelmaa on esitelty JAKK:n henkilöstökokouksessa 27.1.2014. Haastattelut tehtiin ajalla 22.1. – 11.2.2014.

Opetus- ja kulttuuriministeriössä järjestettiin 6.2. 2014 videoneuvottelu, johon osallistuivat opetus- ja kulttuuriministeriöstä johtaja Kirsi Kangaspunta, johtaja Mika Tammilehto, johtaja Ville Heinonen, neuvotteleva virkamies Virpi Korhonen, hallitusneuvos Tarja Lehtinen; Seinäjoen koulutuskuntayhtymästä yhtymävaltuuston puheenjohtaja Martti Pajulammi, yhtymähallituksen puheenjohtaja Erkki Honkala ja kuntayhtymän johtaja Reija Lepola, Jalasjärven kunnasta hallinto- ja talousjohtaja Erkki Hirsimäki, Sedu Aikuiskoulutus- liikelaitoksesta aikuiskoulutusjohtaja Pasi Artikainen sekä JAKK koulutus Oy:stä ja JAKK –liikelaitoksesta hallituksen ja johtokunnan puheenjohtaja Osmo Metsä-Ketelä , vt. johtaja Aila Katila ja vt. talousjohtaja Erkki Ala-Välikkilä sekä selvitysmies Pentti Rauhala.

Kun kyseessä ovat markkinoilla kilpailevat aikuiskouluttajat, en ole esittänyt sellaisista tarkasteltavien toimijoiden taloudellista asemaa koskevia tietoja, jotka eivät ole saatavissa julkisista tietolähteistä.

Kiitän kaikkia haastateltavia idearikkaista rakentavista keskusteluista sekä tietoja auliisti toimittaneita ja haastattelut järjestäneitä JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen johdon edustajia miellyttävästä ja tulokselisesta yhteistyöstä, jonka tarkoituksena on ollut löytää kaikille lisäarvoa tuova ratkaisu JAKK:n tulevalle asemalle kuntaliitoksen mahdollisesti toteutuessa.

2. AMMATILLISEN AIKUISKOULUTUKSEN TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Mahdollisten kuntaliitosten lisäksi aikuiskoulutuksen järjestämiseen ja toimintaedellytyksiin vaikuttavat monet muutkin tekijät. Niitä ovat kilpailuneutraaliteetin toteuttamiseen liittyvä kuntalain muutos, joka edellyttää markkinoilla toimivan aikuiskoulutuksen yhtiöittämistä vuoden 2016 loppuun mennessä tai toiminnan järjestämistä muutoin siten, ettei se vääristä kilpailua. (Kuntalain muutos 23.8.2013/626). Markkinoilla toimivia aikuiskoulutuksen muotoja ovat työvoimaviranomaisten ostama työvoimakoulutus ja henkilöstökoulutus. Mainittu koulutus sekä oppisopimuskoulutuksen tietopuolisten kurssien myynti on myös muuttunut arvonlisäverolliseksi 1.1.2014 alkaen. Avoin kysymys on, katsotaanko kuntayhtymän tukipalvelujen myynti osakkuusyhteisönä toimivalle ammattikorkeakoululle markkinoilla toimimiseksi, jolloin Seinäjoen koulutuskuntayhtymässä tukipalvelujen myynti Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy:lle pitäisi yhtiöittää. Nämä kaikki edellyttävät muutoksia vuoden 2016 loppuun mennessä myös Seinäjoen koulutuskuntayhtymän toteuttaman toiminnan organisoinnissa. Tästä syystä selvityksessä on tarpeen tarkastella myös koulutuskuntayhtymän organisaation hieman pitemmän tähtäyksen muutostarpeiden vaikutusta JAKK:n aikuiskoulutuksen liittämismahdollisuuksiin. Koulutuksen järjestäjien Ammattiosaamis yhdistys kehittämissyhteistyö AMKE ry:n piirissä on nostettu esille myös mahdollisuus muuttaa työvoimakoulutuksen hankintamenettelyä siten, että se perustuisi järjestämislupiin, jotka

myönnettäisiin auditoiduille toimijoille (Hahkala 2013). Työvoimakoulutuksen kilpailuttamisen hyöty Etelä-Pohjanmaan kaltaisilla markkinoilla, joilla suurimman toimijan osuus on noin 80 %, voi olla aiheutuvaan byrokratiaan nähden kyseenalainen etenkin, jos markkinaoikeuteen menevät valitukset lisääntyvät. Toisaalta koulutusta ostavat ELY-keskukset näkevät tarpeelliseksi sen, että markkinoilla on riittävästi toimijoita hinnan (painoarvo 20% - 30 %) ja laadun optimoimiseksi.

Hallituksen päätös rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta 29.11.2013 sisältää ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon rakenteellisen uudistamisen siten, että vahvojen järjestäjien toimintaedellytyksiä parannetaan. Toimenpideohjelma käynnistetään alkuvuodesta 2014, ja järjestämisluvut uudistetaan 1.1.2017 alkaen. Tämä merkitsee sitä, että opetus- ja kulttuuriministeriössä odotetaan maaliskuun kehysriihen jälkeen valtioneuvoston tarkempia linjauksia koulutuksen järjestäjäverkon kokoamisesta. Ministeriö ei käsittele järjestämislupamuutoksia, ennen kuin tähän liittyvät poliittiset linjaukset on tehty.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa kirjeessään 31.3. 2011, ettei Jalasjärven kunnan väestöpohja täytä Paras-hankkeen väestöpohjavaatimusta sekä että Etelä-Pohjanmaalla on tarpeen jatkaa järjestäjäverkon kokoamista laajapohjaisen ammattiopiston puitteissa koulutustarjonnan epätarkoituksenmukaisen päällekkäisyyden vähentämiseksi. Vuodesta 2005 vuoteen 2012 yhden kunnan ylläpitämien ammatillisten oppilaitosten määrä on vähentynyt 29:stä 10:een, ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien kokonaismäärä 224:stä 180:een vuodesta 2006 vuoteen 2012. Opetus- ja kulttuuriministeriön näkee JAKK:n alueellisena toimijana. (OPM 31.3.2011 Ammatillisen koulutuksen palvelukyvyyn ja rakenteellisen kehittämisen edistäminen; Honkasalo 2013)

Opetushallitus on viime syksynä käynnistänyt hallituksen hyväksymään Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaan 2012-2016 pohjautuen ammatillisen koulutuksen järjestäjien alueellisten kehittämissuunnitelmien (AMKESU) 2013-2016 laadinnan. Niiden tavoitteena on johtamisen, opiskelijoiden oppimisen, opetushenkilöstön osaamisen ja kestäväen hyvinvoinnin edistäminen. Ohjelman tavoitteena on myös koulutuksen järjestäjien alueellisen yhteistoiminnan lisääminen sekä alueellisten ja valtakunnallisten tavoitteiden vuoropuhelun parantaminen. Ohjelma on käynnistynyt alueellisilla seminaareilla, jollainen pidettiin Etelä-Pohjanmaalla Seinäjoella 30.10.12.2013. (Kankare 2013, Pitkälä 2013, Nyssölä 2013.)

JAKK:n strategiana on ollut toimia erityisesti logistiikka-alalla valtakunnallisena toimijana maan eri osiin hajautetuissa toimipisteissä. Vastaavia strategisia linjauksia on muillakin ammatillisilla aikuiskoulutuskeskuksilla, kuten Teuvan aikuiskoulutuskeskus TEAK:lla ja TTS Työtehoseuralla. Vastaavasti taas esim. Amisäätiön toiminta-ajatuksena on huolehtia pääkaupunkiseudun ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (Koivunen & Nieminen 2009.) . Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten roolin muutos markkinatoimijak-

si työvoimakoulutuksen rahoitusjärjestelmän muututtua on johtanut niitä yritysmäiseen toimintatapaan hakeutua parhaille markkinoille alueellisen palvelutehtävän sijasta. Tähän kehitykseen on johtanut myös työvoimakoulutuksen kalliiden koulutusten ns. klusteriostojen valtakunnallinen keskittyminen, jolloin myös koulutuksen tarjonnan on ollut tarpeen olla valtakunnallista. Myös suuret kuljetusyritykset ovat valtakunnallisia

Nuorten ammatillisen koulutuksen ja aikuisten ammatillisen koulutuksen erillisyyks ja yhteisyys ovat asioita, joista on erilaisia näkemyksiä. Yleisimmältä organisointimallilta näyttää nykyisin saman järjestäjän alla aikuiskoulutuksen eriyttäminen omaksi ammattiopistoksi järjestäjän sisällä. Tällaista mallia toteuttavat mm. Helsingin kaupunki, jossa tosin Amiedu on erillinen suuri säätiöpohjainen toimija, Espoon Omnia ja Keski-Uudenmaan Keuda. Omnian näkemyksen mukaan nuorten ja aikuisten koulutuksen eriyttäminen mahdollistaa mm. läpäisyn parantamisen, kun nuorten koulutuksessa voi keskittyä kasvatukselliseen puoleen ja aikuiskoulutuksessa aikuispedagogiikkaan. Aikuiskoulutuksella tulee olla myös riittävän itsenäinen asema mm. markkinoiden paremman hyödyntämisen, kustannusten läpinäkyvyyden ja tarvittavien erityispalvelujen vuoksi. Helsingin kaupungin aikuiskoulutuksessa koettiin ongelmaksi sidonnaisuus nuorten koulutuksen virkaehtosopimukseen ja muihin resursseihin. Aikuiskoulutuksessa on viime vuosina myös laaja-alaisissa koulutuksen järjestäjäjyhteisöissä siirrytty aikuisopistoissa opetusalan virka- ja työehtosopimusten ns. E-liitteeseen, joka perustuu 38,25 tunnin viikkotyöaikaan. (Rauhala 2011.)

Merkittävä ammatilliseen aikuiskoulutukseen ja myös sen järjestäjien organisoitumISRakenteeseen vaikuttava tekijä ovat julkistalouden sopeuttamistoimet sekä rahoitusperusteiden uudistaminen. Valtioneuvoston 29.11.2013 hyväksymä rakenneohjelma sisältää toisen asteen ammatilliseen koulutukseen huomattavat noin 195 miljoonan euron suuruiset leikkaukset. Tämä leikkaus on sitä suuruusluokkaa, että sitä pienet koulutuksen järjestäjät eivät pysty kantamaan yksin. Yksikköhintoja on jo vuosina 2012-2013 alennettu, indeksikorotukset on jäädytetty ja myös oppisopimuskoulutuksen rahoitusta on vähennetty. Toisaalta nuorisotakuuseen liittyvät toimenpiteet, mm. nuorten 20-29 –vuotiaiden peruskoulutusta vailla olevien osaamisohjelma, antavat uusia rahoitusmahdollisuuksia. Tulopoliittisen kokonaISRatkaisun jälkeen päätetty yritysten henkilöstökoulutuskustannusten verovähennysoikeus voi lisätä henkilöstökoulutuksen kysyntää, mutta vastaavasti sen valtionrahoitus ammatillisena lisäkoulutuksena on poistumassa. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman 2011-2016 (KESU) mukaan näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen rahoitusta kehitetään siten, että se ei kannusta opetuksen järjestämiseen silloin, kun opiskelijalla on jo tutkinnon suorittamisen edellyttämä osaaminen. KESU:n mukaan on tarkoitus myös poistaa tutkintomaksut näyttötutkinnoissa vailla ammatillista tutkintoa olevilta aikuisilta.

Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpano-ohjelman mukaan ammatillisen koulutuksen rahoitusperusteet uudistetaan siten, että rahoitus perustuu ensisijaisesti suorituksiin (tutkinnot, osatutkinnot ja osaamispisteet) ja tuloksiin, ei opiskelu-aikaan. Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosuunnitelman mukaan rahoitus tulee kohdistumaan jatkossa tutkintoihin eikä osatutkintoihin johtamatonta ammatillista lisäkoulutusta enää rahoiteta. Ohjelman mukaan hallitus antaa esityksen uusista rahoitusperusteista keväällä 2014. Rahoitusperusteiden uudistamista valmistelee opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmä, jonka toimikausi kestää 31.12.2014 asti. Alustavien suunnitelmien mukaan nykyinen opiskelijamääräpohjainen ja 3 %:n valtakunnallisella osuudella toteutuva tuloksellisuusrahoitus korvautuisivat vahvemmin suoritteisiin eli tutkintomääriin ja vastaavien tuloksiin pohjautuvalla rahoituksella siten, että tutkintojen ja vastaavien painoarvo voisi olla lähellä 50 %:a koko rahoituksesta. Muiden vaikuttavuustekijöiden, joihin nykymuotoinen tuloksellisuusrahoitus sisältyisi, painoarvo olisi 5-10 % koko rahoituksesta. Rahoitusuudistus merkitsee sitä, että tutkintotehokkuus ja vastaava tuloksellisuus ovat tärkeitä elementtejä arvioitaessa oppilaitosten mahdollisuuksia selviytyä kokonaisrahoituksen pienentyessä, koska rahoitusuudistus tulee jakamaan niukkenevaa rahoitusta uudelleen suorituskyylyltään parhaille kouluttajille.

3. JALASJÄRVEN AIKUISKOULUTUSKESKUKSEN JA SEDU AIKUISKOULUTUS –LIIKELAITOKSEN NYKYTILANNE

3.1. Jalasjärven aikuiskoulutuskeskus

Jalasjärven aikuiskoulutuksen toiminta on alkanut vuonna 1959 Jalasjärven kunnan järjestämänä kurssitoimintana. Aiemmin Jalasjärven kunnan liikelaitoksena toimineen aikuiskoulutuskeskuksen toiminta on vuonna 2013 jaettu työvoima- ja henkilöstökoulutuksen arvonlisäverovelvollisuuden toteutumisen vuoksi kahtia JAKK koulutus Oy:hyn, joka toteuttaa markkinaehtoista arvonlisäverovelvollista koulutusta, sekä JAKK opetus Oy:hyn, jonka tarkoituksena oli ottaa hoitaakseen järjestämislupaperusteinen opetushallinnon rahoittama koulutus. Tästä on kuitenkin luovuttu, kun on varmistunut, ettei arvonlisäverovelvollisuus edellytä kahta eri yhtiötä hoitamaan toimintaa. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä on sittemmin anottu järjestämislupien siirtoa JAKK-liikelaitokselta JAKK koulutus Oy:lle, mutta päätöstä asiasta ei vielä ole. Toistaiseksi järjestämislupaperusteinen koulutus on jatkunut kunnan liikelaitoksena. Järjestämislupapäätöksen jälkeen on ollut tarkoitus sulauttaa vuoden 2014 aikana JAKK-liikelaitoksen toiminta JAKK koulutus Oy:hyn. JAKK koulutus Oy:n omistaa kokonaan Jalasjärven kunta.

JAKK on vanha aikuiskoulutustoimija, joka valitsi monista muista aikuiskouluttajista poikkeavan strategian. JAKK on aloittanut toimintansa vuonna 1959. JAKK asetti jo 2000-luvun alussa tavoitteekseen olla

muita kouluttajia yrityslähtöisempi valtakunnallinen ja toimialakohtainen kouluttaja, joka asetti tavoitteekseen olla Suomen merkittävin logistiikka-alan kouluttaja. Tämä edellytti valtakunnallisen toimipaikkaverkoston luomista, mikä alkoi vuonna 2001.(JAKK 50 v., 5-6.)

JAKK:n perustehtävän keskeiset elementit ovat toimialaerikoistuminen, valtakunnallisuus, laaja työelämäverkosto, vahva verkosto toimialojen kehittäjiin sekä asiakkaan tarpeiden ennakointi ja ymmärtäminen. JAKK tuottaa valtakunnallisesti kokonaisvaltaista aikuiskoulutus- ja konsultointipalvelua tekniikan ja liikenteen sekä infran ja rakentamisen aloille painopisteenään Länsi-Suomi. JAKK:n käytännönläheinen koulutustoiminta kattaa kuljetus-, maarakennus-, talonrakennus- ja tekniikan alat. Ammatillisten perustutkintojen järjestämisoikeuksia JAKK:lla on 15 tutkintoon. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen järjestämisoikeuksia JAKK:lla on 24 tutkintoon. Näistä rakennustuotannon ammattitutkinto (RAT) tähtää alan työnjohtotehtäviin. Ammatillisen peruskoulutuksen vuotuinen opiskelijapaikkamäärä on vuosina 2014 ja 2015 kumpanakin enintään 10 opiskelijaa. Vuonna 2016 ei paikkoja enää ole. Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämislupa oikeuttaa JAKK:n järjestämään ammatillista lisäkoulutusta kaikilla koulutusaloilla ja velvoittaa sen järjestämään kuljetusalan sekä muovi/komposiittitekniikan koulutusta, josta viimeksimainittua ei ole tällä hetkellä toteutettu kysynnän puutteen vuoksi. Valtionosuuden perustana käytetty ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosien vuotuinen vähimmäismäärä on 86 ja oppisopimusten vuotuinen vähimmäismäärä 50. JAKK:lla on myös työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä. Tämä toiminta on supistunut valtionosuuksien takaisinperinnästä aiheutuneiden sopeuttamistoimien ja niiden vaatimien resurssien myötä. Edelleen kuitenkin toiminnassa on mm. autokorjaamoja palveleva Help Desk-palvelu, jonka palveluista yritykset maksavat.

Kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskoulutuksen koulutuskeskuksena JAKK on Suomen suurin ja toteuttaa tätä toimintaa eri puolilla Länsi-Suomea sijaitsevista toimipaikoista. Maarakennuskouluttajanakin se kuuluu maan suurimpiin. JAKK toteuttaa myös korttikoulutusta (mm. ensiapu, tulityö, työturvallisuus) ja yritysten räätälöityyn työvoimatarpeeseen liittyvää rekrykoulutusta (Jalasjärven kunnan talousarvio 2014, 64; www.jakk.fi.)

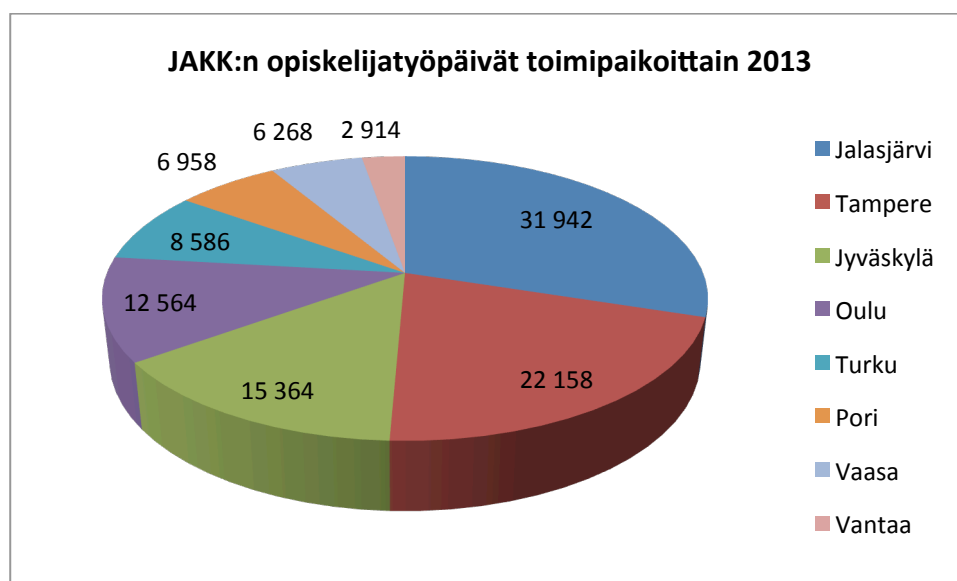
JAKK:n vahvuuksia ovat selvitysmiehen käsityksen mukaan arvostettu osaaminen toimialoillaan sekä moniin muihin kouluttajiin verrattuna vahva yrityslähtöisyys, palvelukyvyyn joustavuus sekä kyky palvella valtakunnallisia asiakkaita ns. yhden luukun periaatteella. Tähän liittyy osaltaan myös laaja toimipaikkaverkosto. Heikkouksiksi voi arvioida sen, että markkinoiden kasvattaminen näyttäisi JAKK:n historiassa muodostuneen itsetarkoitukseksi vailla riittävää strategista otetta, mikä johti toimintatapoihin, joiden vuoksi opetusviranomaiset joutuivat perimään takaisin valtionosuuksien maksatuksissa syntyneitä perusteetonta etua. Ilmiö on ollut yleisempikin, kun ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset muuttuivat markkinaorientoituneiksi siinä vaiheessa, kun työvoimakoulutuksen rahoituksen muuttui kilpailute-

tuksi ostopalveluksi. Ilmiö on hyvin samankaltainen ja samanaikainen sen kehityksen kanssa, mikä joh-
ti säästöpankkien hallitsemattomaan markkinakilpailuun ja lopulta tuhoon lainamarkkinoiden vapautu-
essa. Valtionosuuksien säädösten vastaiseen käyttöön liittyneet asiat eivät kuitenkaan ole asiakas- ja
rahoittajahaastattelujen mukaan vaikuttaneet JAKK:n maineeseen ja uskottavuuteen kouluttajana.
Luottamus JAKK:een perustuu pitkäaikaiseen kokemukseen toiminnan laadusta ja palvelukyvystä.
JAKK:lla on henkilöihin sitoutunutta merkittävää osaamispääomaa.

JAKK:n tulevan palvelukyvyn turvaajana kuuluminen vahvempaan strategisesti johdettuun yksikköön
olisi todennäköisesti eduksi.

JAKK:n kiinteät toimipaikat ovat Jalasjärvellä, Turussa, Tampereella, Porissa, Jyväskylässä, Oulussa ja
Vaasassa. Kuopion ja Vantaan toimipaikat on lakkautettu. Toimipaikkaverkosto on tarkoitus säilyttää
nykyisellään, mutta Jalasjärvelle ja Tampereelle haetaan alivuokralaista ja pienennetään sillä tavoin
kiinteiden kulujen osuutta. Suurin Jalasjärven ulkopuolinen toimipaikka on Tampereella. Valtakunnalli-
sen toimipaikkaverkoston lähtökohtana on ollut kuljetus- ja maarakennusalan pula koulutetusta henki-
löstöstä koko maassa. Vuoden 2013 opiskelijatyöpäivien jakauma toimipaikoittain oli seuraava:

Kuvio 1.

Jakauma osoittaa JAKK:n toiminnan painopisteen olevan 70 %:sti Etelä-Pohjanmaan ulkopuolella ja
toiminnan etabloituneen vahvasti väestöltään suurten maakuntakeskusten markkinoille Jalasjärven
osuuden jäädessä 30 %:iin koko volyymistä.

JAKK jakautuu kuljetus-logistiikka, maarakennus ja tekniikka sekä talonrakennus –osastoihin. Hallinto on keskitetty yhdeksi kokonaisuudeksi, joka sisältää yleishallinnon, laadunhallinnan, pedagogiikan ja markkinoinnin.

3.2. Sedu Aikuiskoulutus –liikelaitos

Sedu Aikuiskoulutus –liikelaitos on Etelä-Pohjanmaalla toimiva ammatillisia aikuiskoulutus- ja konsultointipalveluja tuottava liikelaitos, joka on aloittanut toimintansa liikelaitoksena vuonna 2009. Sen toiminnan edeltäjä on vuonna 1970 perustettu Seinäjoen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus, joka oli säätiöpohjainen siirtyen vuonna 2000 Seinäjoen kaupungille ja fuusioitui vuonna 2005 useista koulutuksen järjestäjistä muodostettuun Seinäjoen koulutuskuntayhtymään.

Liikelaitos kuuluu Seinäjoen koulutuskuntayhtymään, jonka jäsenkuntia ovat Alajärvi, Alavus, Ilmajoki, Isokyrö, Jalasjärvi, Karijoki, Kauhajoki, Kauhava, Kristiinankaupunki, Kuortane, Kurikka, Lapua, Multia, Seinäjoki, Soini, Teuva, Virrat ja Ähtäri. Saarijärvi on eronnut kuntayhtymästä, mutta vastaavasti kuntayhtymä käy neuvotteluja Suupohjan koulutuskuntayhtymän (8 kuntaa, joista 5 samoja kuin Seinäjoen koulutuskuntayhtymässä, suurimpana Kauhajoki) liittymisestä kuntayhtymään 1.1.2015 alkaen. Seinäjoen kaupungin osuus peruspääomasta Seinäjoen koulutuskuntayhtymässä on 49,52 %. Kuntayhtymän perussopimus rajaa jäsenkunnan äänimäärän 50 %:iin. Kuntayhtymän nuorisoasteen koulutusta toteuttava Koulutuskeskus Sedu sai vuonna 2013 ammatillisen koulutuksen laatupalkinnon, jonka eräänä perusteena olivat tavoitteellisesti johdetut organisaatiouudistukset.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy. on erkaantunut tulevan ammattikorkeakoululainsäädännön edellyttämällä tavalla kuntayhtymästä omaksi yhtiökseen 1.1.2014 alkaen. Kuntayhtymä omistaa 20 % ammattikorkeakouluyhtiön osakkeista. Tuleviin kuntayhtymän organisaatiojärjestelyihin vaikuttaa osaltaan osin avoin kysymys, onko tukipalvelujen myynti Seinäjoen ammattikorkeakoululle yhtiöitettävä markkinaperusteisena toimintana vai voiko se olla ns. konsernin sidosryhmätoimintaa markkinoiden ulkopuolella.

Sedu Aikuiskoulutus-liikelaitos toteuttaa toimintaansa Etelä-Pohjanmaan kaikilla seutukunnilla joko omana tai yhteistyöhön perustuvana (Järviseu-Lappajärvi) toimintana. Toiminta on ylimaakunnallista kuntayhtymän jäsenkuntien alueella sekä toteutettavien valtakunnallisten koulutustuotteiden ja palvelujen kautta. Pysyviä opetuspaikkoja ovat kuntayhtymän tilat Seinäjoella, Ilmajoella, Kauhajoella, Kurikassa, Lapualla ja Ähtärissä. Sedu Aikuiskoulutuksella on lisäksi yksittäisiä tiloja vuokrattuna tarpeen mukaan 1-2 vuodeksi. Vuonna 2013 koulutusta toteutettiin 18 paikkakunnalla. Sedu Aikuiskoulutuksen oppisopimuspalveluilla on 83 yhteistyöoppilaitosta, joista palveluita hankitaan.

Sedu Aikuiskoulutuksen aikuiskoulutuspalvelut kattavat sosiaali- ja terveysalan, maatalousalan, metsäalan, elintarvikealan, ravitsemis- ja talousalan, turvallisuusalan, metallialan, rakennusalan, talotekniikan, sähkö- ja automaatioalan, logistiikan, johtamisen ja yrittäjyyden, it-alan, liiketalouden ja kaupan sekä kulttuurialan.

Seinäjoen koulutuskuntayhtymällä on ammatillisen lisäkoulutuksen sekä oppisopimuskoulutuksen järjestämislupa kaikilla koulutusaloilla sekä työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä, joita Sedu Aikuiskoulutus kuntayhtymän liikelaitoksena toteuttaa. Turvallisuusalan lisäkoulutuksen järjestämisvelvoite sisältyy ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämislupa. Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvan sisältämä valtionosuuden perusteena käytettävä opiskelijatyövuosien määrä on 213 ja oppisopimusten vähimmäismäärä 362. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen järjestämissopimuksia Sedu Aikuiskoulutuksella on 98 tutkintoon.

Sedu Aikuiskoulutuksen työelämän kehittämis- ja palvelutehtävään liittyvä projekti- ja hanketoiminta on huomattavan laajaa käsittäen vuonna 2012 yhteensä 42 hanketta. Projektirahoituksen osuus Sedu Aikuiskoulutuksen liikevaihdosta on ollut viime vuosina 13 – 15 %:n luokkaa, mikä on korkein osuus laatumittaristossa käytetyistä 7 vertailukohteena olevasta aikuiskouluttajasta. JAKK:n vastaava osuus on ollut 1-2 %:n luokkaa. (Sedu Aikuiskoulutus. EQFM mittarien tulokset 2012, 42-43.)

Sedu Aikuiskoulutus tarjoaa myös erilaista lyhytkursseina toteutuvaa kortti-, työturvallisuus-, täsmä- ja pätevyitysmiskoulutusta.

Sedu Aikuiskoulutus- liikelaitos jakautuu hyvinvoinnin, maaseudun, palvelun, tekniikan, yrittäjyyden, kaupan ja kulttuurin, oppisopimuspalvelujen ja tukipalvelujen yksikköihin.

Selvitysmiehen käsityksen mukaan Sedu Aikuiskoulutuksen vahvuuksia ovat johtava asema maakunnan aikuiskouluttajana, toiminnan hallittu kasvu, korkeatasoinen laadunvarmistus ja monipuolinen koulutus- ja muiden palvelujen tarjonta.

3.3. Toimintojen päällekkäisyys ja täydentävyys

JAKK ja Sedu Aikuiskoulutus-liikelaitos poikkeavat toisistaan hyvin monella ulottuvuudella, mistä kertoo seuraava vertailu:

	JAKK	Sedu Aikuiskoulutus
Toiminnan alueellinen painopiste	valtakunnallinen	maakunnallinen
Volyyimiltään suurin toimintamuoto	työvoimakoulutus	oph:n rahoittama

Muu rahoitus	täydennyskoulutus	työelämähankkeet
Toimipaikkarakenne	vahvasti hajautettu	maakunnallinen
Toimialarakenne	erikoistunut	monialainen

Koulutustarjonnan päällekkäisyys on kaikilta osin vähäistä ja on entisestään vähentynyt JAKK:n toiminnan supistuessa. Samoja ammatillisia perustutkintoja on seuraavilla aloilla:

logistiikan perustutkinto, varastonhoitaja ja rakennusalan perustutkinto, jota JAKK ei toteuta Etelä-Pohjanmaalla

Samoja ammatti- ja erikoisammattitutkintojen järjestämisoikeuksia JAKK:lla ja Sedu Aikuiskoulutuksella on seuraavasti:

talonrakennusalan ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto, yrittäjän ammattitutkinto (ei tällä hetkellä toteuteta JAKK:ssa), tekstiilialan ammattitutkinto, yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto (ei tällä hetkellä toteuteta JAKK:ssa) ja tekniikan erikoisammattitutkinto.

Molemmat kouluttajat järjestävät oppisopimuskoulutusta eri aloilla.

Molemmat kouluttajat järjestävät osin samoja lyhytkursseja, kuten tulityö-, työturvallisuuskorttikoulutusta, hitsaajien pätevyitysmiskoulutusta ja ensiapukoulutusta.

Potentiaalisten yhteistyömahdollisuuksien pohdinnassa on otettava huomioon myös kuntayhtymän Koulutuskeskus Sedun järjestämä nuorten koulutus. Koulutuskeskus Sedussa on nuorten koulutuksena logistiikan perustutkinto, jossa koulutetaan yhdistelmäajoneuvonkuljettajia. Yhdistelmäajoneuvonkuljettajakoulutuksen yhteistyömahdollisuutena tuli haastatteluissa esille toimintamalli, jossa ensimmäisen vuoden nuorten kuljettajakoulutus alkaisi Seinäjoella ja siirtyisi 2. ja 3. vuonna Jalasjärvelle. Yhteistoiminnan mahdollisuuksia tarjoaisivat ajorataharjoittelukysymykset ja kalliin kaluston investoinnit.

Alueellisesti merkittävä kysymys on, että logistiikan yhteistyö tukisi NLC Seinäjoki (Nordic logistic city Seinäjoki) -logistiikkakeskusta, johon sisältyvät NLC Cargo (rautatieterminaali) , NLC Airport (lentoasema), NLC Timber (raakapuuterminaali) ja ohikulkutie, joka on rakenteilla ja yhdistää Seinäjoen logistisia alueita. NCL Seinäjoki on avoin logistiikkakeskus, jossa palveluja tuotetaan kaikille kuljetusyrityksille ja kuljetuksia tarvitseville tuotantoyrityksille. Alueen pinta-ala on nyt 300 hehtaaria, ja se tulee laajenemaan 600 hehtaariin. Etelä-Pohjanmaa on Suomen elintarvikealan keskus. NLC Seinäjoki tulee tarjoamaan palveluita, jotka takaavat elintarvikealan kilpailukyvyn vahvistumisen alueella. Seinäjoen kaupunkiseudun saavutettavuus on neljänneksi paras Suomessa. Hankekokonaisuutta vetää Seinäjoen seudun elinkeinokeskus SEEK. (nlc.seinajoki.fi).

Logistiikan koulutuksen voimavarojen yhdistäminen Etelä-Pohjanmaalla olisi vahva tukitoimi alueelliselle elinkeinopolitiikalle ja seudun vahvuuksien hyödyntämiselle.

Myös autokorikorjausta toteutetaan Seinäjoella nuorten koulutuksena ja Jalasjärvellä aikuiskoulutuksena. Sama tilanne on myös talonrakennuksen koulutuksessa, jota on Sedussa myös aikuiskoulutuksena.

Haastatteluissa esille tulleita muita yhteistyömahdollisuuksia on rakennusalalla, vesirakentamisessa (Ilmajoki), metsäkoneenkuljettajakoulutuksessa (Ähtäri) ja hitsaajakoulutuksessa sekä maaseutumatkailun koulutuksessa, jossa JAKK:lla on ammattitutkinnon järjestämisoikeus, vaikka toimintaa ja henkilöstöä ei tällä hetkellä ole. Metallialan koulutuksessa, jota Sedu Aikuiskoulutus on toteuttanut laajalti Etelä-Pohjanmaalla (mm. Sedu Ahjo Lapualla ja JAKK mm. ns. kuusiokunnissa (kuntaliitosten jälkeen Alavus, Kuortane ja Ähtäri), saattaisi haastattelujen antamien virikkeiden pohjalta eräs yhteistyömahdollisuus olla pienemmissä seutukunnissa elinvoimaisen pk-teollisuuden työvoima- ja osaamistarpeiden räätälöity tyydyttäminen.

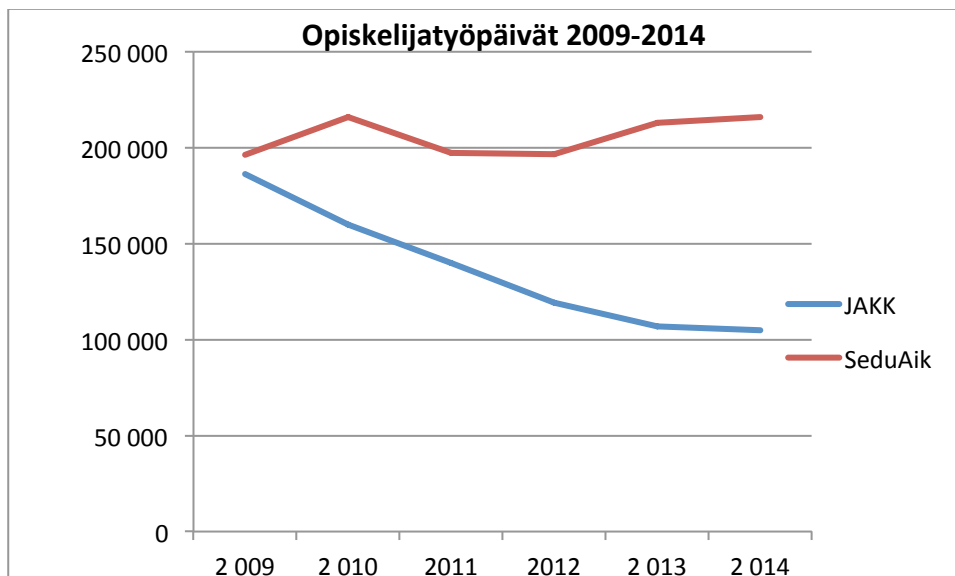
Haastattelujen perusteella syntyi vaikutelma, että haastatellut Sedun edustajat näkivät enemmän mahdollisuuksia yhteistyössä kuin haastatellut JAKK:n edustajat.

3.4. Aikuiskoulutusyksiköiden toiminnallinen vertailu

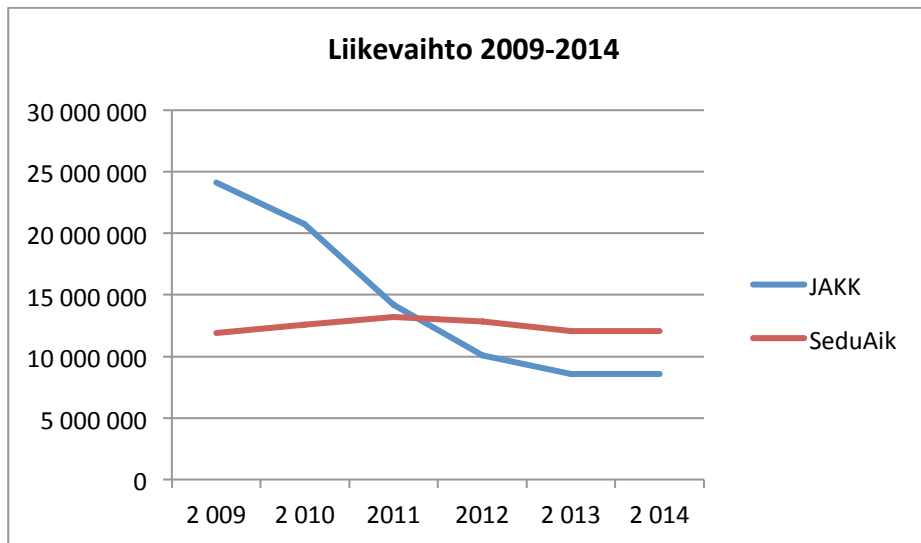
Aikuiskoulutusyksiköiden toiminnallista vertailua voidaan tehdä muutamien tunnuslukujen pohjalta.

Kokonaisvolyyymia voi tarkastella opiskelijatyöpäivinä ja liikevaihdon kehityksenä.

Kuvio 2.

Kuvio 3.

Liikevaihdon määrällä mitaten molemmat aikuiskouluttajat ovat lähes samankokoisia, mutta opiskelijatyöpäivien määrä, joka tarkastelujakson alussa oli JAKK:ssa samansuuruinen kuin Sedu Aikuiskoulutuksessa, on pudonnut JAKK:ssa puoleen Sedu Aikuiskoulutuksen määrästä. Liikevaihdon ja opiskelijatyöpäivämäärän nykyinen volyymiero selittyy sillä, että JAKK:ssa noin 65 % osuuden opiskelijatyöpäivistä kattava kuljetus-, logistiikka- ja maarakennusalan koulutus ovat kustannuksiltaan poikkeuksellisen kallista. Vastaavasti Sedu Aikuiskoulutuksessa kustannuksiltaan halvan sosiaali- ja terveys- sekä yrittäjyyden ja kaupan koulutuksen osuus on noin 50 % opiskelijatyöpäivistä.

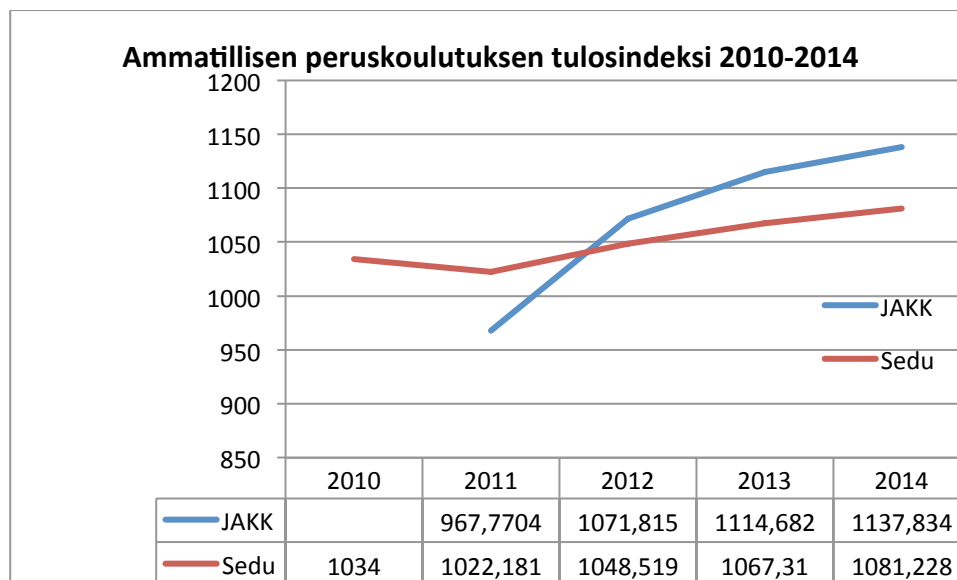
Liitteessä 1 on vertailtu opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raporttien perusteella JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen koulutusvolymien kehitystä vuosina 2006-2013 koulutusmuodoittain. Ammatillisen peruskoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen luvut ovat 20.9. tilanteen mukaisia opiskelijamääriä ja ammatillisen lisäkoulutuksen luvut vuosiopiskelijamääriä, joten nämä luvut eivät ole yhteenlasketavissa. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raportit kattavat myös työvoimahallinnon ja muun ei-opetushallinnon rahoittaman koulutuksen.

Toiminnan tuloksellisuutta voidaan tarkastella ammatillisen koulutuksen tuloksellisuusrahoituksen ohjana olevien ammatillisen peruskoulutuksen tulosindeksin ja ammatillisen lisäkoulutuksen tuloksellisuusrahoitusosuuden pohjalta. Ammatillisen peruskoulutuksen mittariaineiston perusjoukossa ovat mukana sekä opetussuunnitelma- että näyttötutkintoperusteisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa

opiskelleet. Seinäjoen koulutuskuntayhtymän luvuissa ei voi erotella Sedu Aikuiskoulutuksen osuutta, vaan tulosindeksi koskee koko kohdejoukkoa kuntayhtymässä.

Ammatillisen peruskoulutuksen tulosindeksiin vaikuttaa koulutuksen vaikuttavuus (90 %), opettajien pätevyys (7 %) ja koulutuksen järjestäjän panostus henkilöstön kehittämiseen (3 %). Vaikuttavuusmittari koostuu neljä vuotta tarkasteluajankohtaa aiemmin aloittaneiden opiskelijoiden valmistumisasteesta sekä sijoittumisesta työelämään ja jatkokoulutukseen, jotka kaikki vaikuttavat positiivisesti tulosindeksiin. Tulosindeksi vaikuttaa tarkasteluajankohdasta kaksi vuotta seuraavan vuoden tulosrahoitukseen. Siten esimerkiksi vuoden 2014 tuloksellisuusrahoitus määräytyy vuonna 2008 aloittaneiden tilanteesta vuonna 2012. Alla olevassa taulukossa tulosindeksit on merkitty sen vuoden kohdalle, jonka tulosrahoitukseen ne vaikuttavat. Tulosrahoituksena jaetaan 3 % koko ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksesta. Tulosindeksin arvo 1000 tarkoittaa koulutuksen järjestäjien keskimääräistä tilannetta. Tuloksellisuusrahoitusta saa 4/5 koulutuksen järjestäjästä perustuen siihen, missä määrin järjestäjän tulosindeksi ylittää minimitason arvon 905. Vaikuttavuusarvossa otetaan huomioon useita olosuhdetekijöitä, joista tärkeimpänä ala- ja aluekohtaiset työllistymiserot, ts. hyvän arvon voi saada sekä hyvän että heikon työllisyyden alueilla.

Kuvio 4.

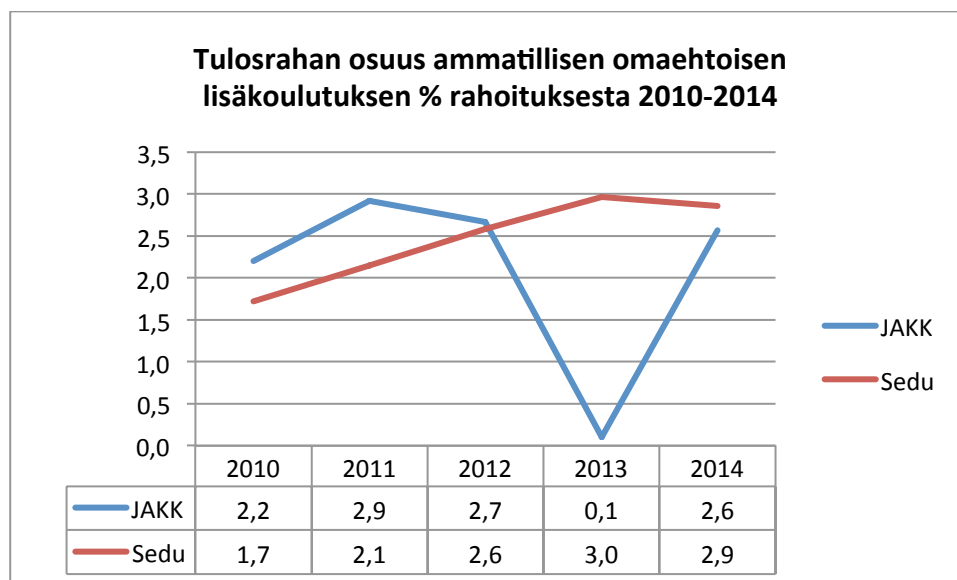
Lähde: Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus. Tulosrahoitus: T02YHTS6MS, vos.uta.fi.

Aineisto koskee koko Seinäjoen koulutuskuntayhtymää, josta ei voi erotella Sedu Aikuiskoulutusliikelaitoksen osuutta. JAKK:n osalta kyse on vuosittain noin 10-15 näyttötutkintoperusteiseen ammatilliseen peruskoulutukseen osallistuneista opiskelijoista.

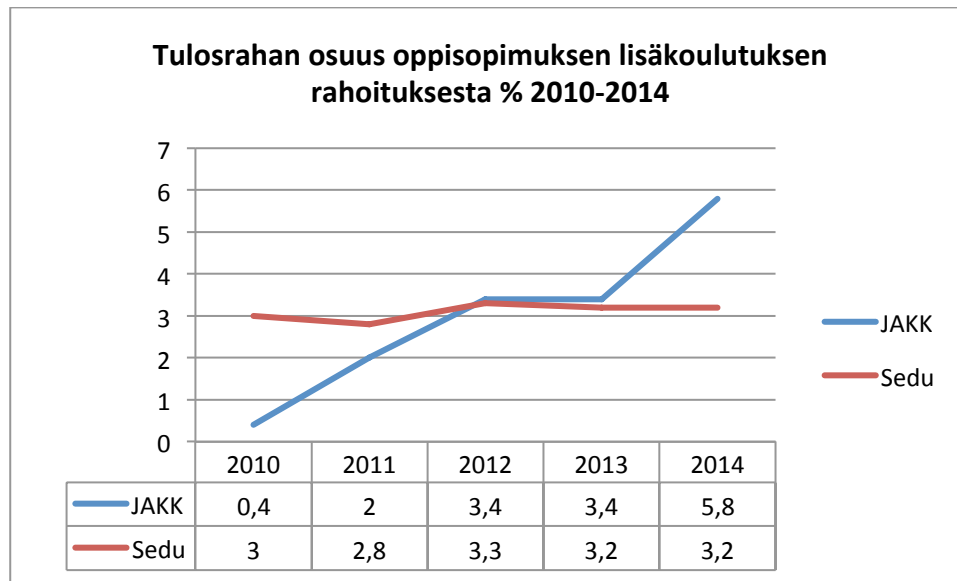
Kummankin koulutuksen järjestäjän tulosisindeksi on ollut valtakunnan keskiarvon yläpuolella ja pääsääntöisesti noususuunnassa.

Lisäkoulutusten tuloksellisuusrahoituksen suuruuteen vaikuttaa koulutuksen järjestäjän kyky tuottaa tutkintoja verrattuna maan keskiarvoon, kun koulutusala- ja hintatekijät vakioidaan. Henkilöstökoulutuksena annettavan ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahaosuudet ovat pieniä alle 1 %;n ja vaihtelevat niin sattumanvaraisesti, ettei niitä voi tässä vertailussa käyttää.

Kuvio 5.

Kuvio 6.

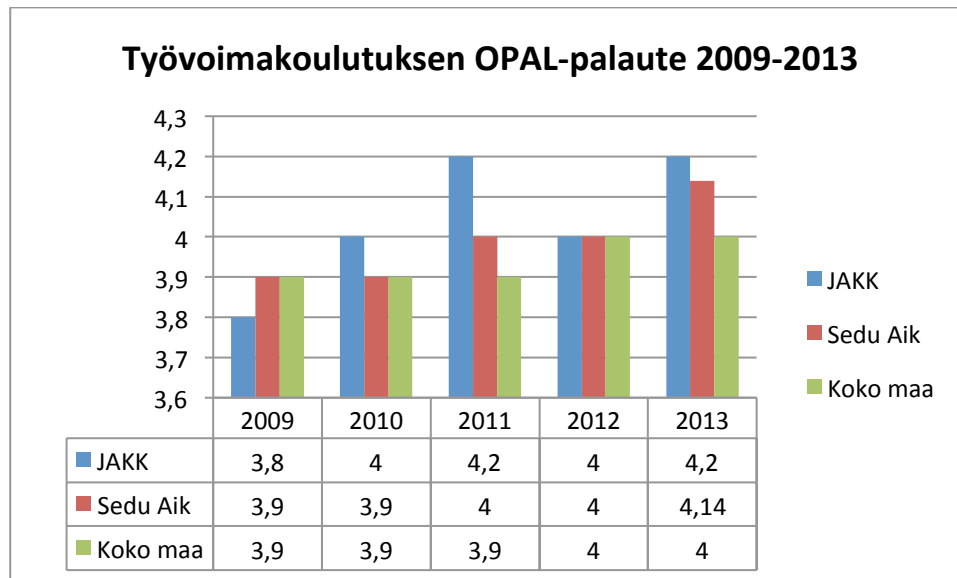
Lähde: Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus. Tulorahoitus: T13TRP6S, T14TRP6SX. vos.uta.fi

Sedu Aikuiskoulutuksen kehityskaari on vakioisempi kuin JAKK:n, jossa on suurehkoja hyppäyksiä.

Opetushallinnon rahoittaman koulutuksen tulosindeksien merkitystä painottaa tuleva rahoitusuudistus, jossa tutkintojen suorituskyvyn ja muiden tuloksellisuustekijöiden osuus tulee kasvamaan. Niiden hyvät arvot ennakoivat menestymismahdollisuuksia uudistuvassa rahoitusjärjestelmässä.

Työvoimakoulutuksesta on käytettävissä laaja laatuvertailuaineisto, joka on käytettävissä osoitteessa <http://asiointi.mol.fi/opal/> tietokannassa. ELY-keskukset käyttävät tätä laatuvertailua.

Kuvio 7.

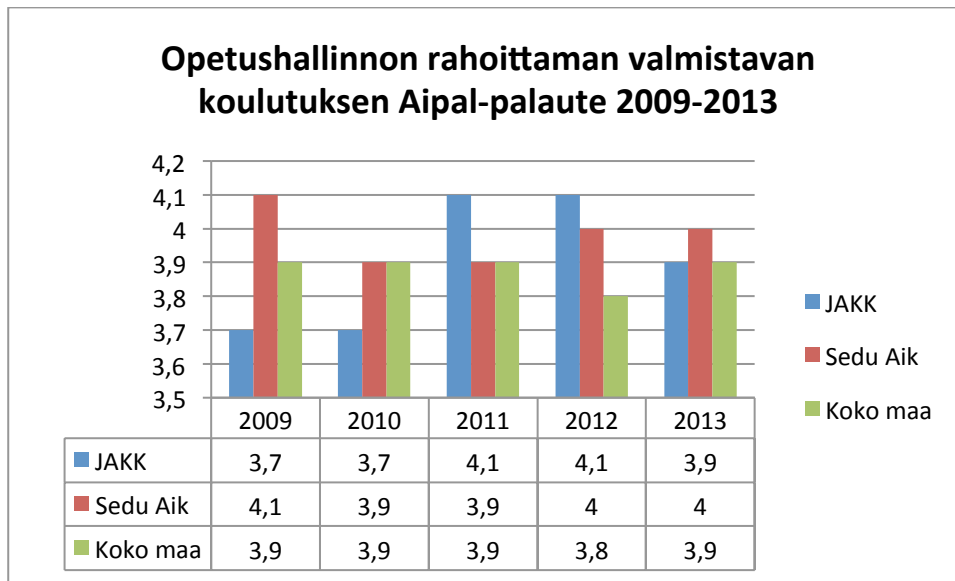

Lähde: Alkuperäislähde: <https://asiointi.mol.fi/opal/>; JAKK: n toimittamat tiedot 2009-2013; Sedu Aikuiskoulutus –liikelaitos EQFM -mittarien 6-9 tulokset 2012 sekä erikseen toimitetut vuoden 2013 tiedot. Asteikko 1 – 5.

Palaute koskee kysymystä Miten arvioit koulutuksen onnistuneen kokonaisuutena. Kummankin aikuis-kouluttajan saamat opiskelijapalautteet ovat olleet pääsääntöisesti koko maan keskiarvoa paremmat ja nousseet tarkastellulla ajanjaksolla. Tämäntapaisissa opiskelija- ja asiakaspalautteissa on tyypillistä jonkin verran positiiviseen suuntaan painottuva tulos, mikä näkyy koko maan keskiarvosta sekä keskihaarjonnasta, joka oli vuonna 2013 koko maassa 0,8.

Opetushallituksen omaehtoisen valtionosuuskoulutuksen AIPAL-palaute koskee näyttötutkintoihin valmistavia koulutuksia. Palaute koskee kysymystä Miten tyytyväinen olit valmistavan koulutuksen laatuun ja on kysymykseen annettujen vastausten keskiarvo asteikolla 1-5.

Kuvio 8.

Lähde: Alkuperäislähde: <https://aipal.oph.fi/yllapito>. JAKK: n toimittamat tiedot 2009-2013; Sedu Aikuiskoulutus. EQFM –mittarien 6-9 tulokset 2012 sekä vuosia 2012-2013 koskeva erillinen aineisto.

Aipal-palautteessa kuva on hieman epäyhtenäisempi kuin työvoimakoulutuksen palautteessa, mutta pääsääntöisesti tässäkin molemmat aikuiskouluttajat ovat olleet koko maan keskiarvon yläpuolella. JAKK:n opiskelijapalautteessa voi havaita nousevaa trendiä.

4. TOIMINTOJEN YHDISTÄMISEN MAHDOLLISUUDET JA RISKIT

JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen toimintojen vertailu osoittaa, että JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen toimintojen päällekkäisyys on vähäistä. Tämä voi toisaalta merkitä synergiaetujen vähäisyyttä mahdollisessa yhdistämisessä, mutta toisaalta yhdistämisen helppoutta, kun se ei johda ainakaan merkittäviin henkilöstön muutostarpeisiin. Toimintojen yhdistämisessä on enemmänkin mahdollisuuksia, erityisesti logistiikan koulutuksen yhteistyö siten, että sillä tuettaisiin Seinäjoen seudun kehittymistä yhdeksi maan merkittävimmistä logistiikkakesittymistä ja toteutettaisiin tulevat tila- ja kalustoinvestoinnit taloudellisuutta parantaen yhteistyössä. Tätä kautta asialla on kytkentää myös mahdolliseen kuntaliitokseen. Muita lisäarvoa asiakkaille tuovia yhteistyömahdollisuuksia on metallialan räätälöidyssä koulutuksessa pienissä Etelä-Pohjanmaan seutukunnissa, joihin ehkä kouluttajilla ei ole tungosta. Tosin metalliala näyttää JAKK:n nykyisessä tilanteessa hiipuneen. Yrittäjyyskoulutuksen ja johtamiskoulutuksessa, joka on hiipunut JAKK:ssa, Sedu Aikuiskoulutuksen resurssit ovat selvästi vahvemmat ja myös Seinäjoen ammattikorkeakoulun palvelut ovat lähempänä. JAKK:n aiemmin käytössä olleet osaamisresurssit voitaisiin myös hyödyntää paremmin suuremmassa kontekstissa.

JAKK:n strategia näyttää ulkopuolisen silmin muotoutuneen siten, että kun pienen paikkakunnan ammatillisen aikuiskoulutuskeskuksen lähialueella ei ole ollut markkinoita Jalasjärven sijainnin ja sen liikennealan yritystoiminnan luomalle kuljetus- ja logistiikka-alan koulutukselle riittävästi, niitä on lähdetty hakemaan suurten maakuntakeskusten markkinoilta. Kuljetus- ja logistiikka- sekä maarakennusalan koulutuksessa JAKK:n erityisosaaminen on ollut maan huippuluokkaa, mutta tilanne on muuttunut siten, että suurten maakuntakeskusten omat aikuiskouluttajatkin todennäköisesti pystyvät nykyisin tarjoamaan vastaavaa koulutusta. JAKK:lla oleva pitkäaikaisen kehittämistyön tuloksena syntynyt erityisosaaminen ei ole kuitenkaan helposti korvattavissa. JAKK:n merkittävä kilpailuetu osaamisen lisäksi on ollut joustavuus ja kyky räätälöidä koulutusta yritysten tarpeisiin, mistä suorittamissani yrityshaastattelussa tuli pelkästään kiittävää palautetta.

Hyvin johdettu tulospalkittu kuntayhtymä voisi tarjota tarvittavat strategisen ohjauksen keinot JAKK:n toiminnan vakauttamiseen nykyisessä tilanteessa.

JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen asemaa ja tarjolla olevia aikuiskoulutusmarkkinoita Etelä-Pohjanmaalla voi arvioida tuoreen Seinäjoen ammattikorkeakoulussa tehdyn aikuiskoulutuksen tarveselvityksen pohjalta. Koko Etelä-Pohjanmaan 25-55 -vuotiasta väestöä (72 000) edustaneen otanta-aineiston (2510 henkilöä eli 3,5 % perusjoukosta) mukaan 33,9 %:lla vastanneista oli tarvetta aikuiskoulutukseen. Eniten kiinnosti ammatillinen täydennyskoulutus (41,6 % vastaajista), toiseksi eniten yksittäiset kurssit esim. kansalaisopistossa (28,8 %), sitten tutkintoon tähtäävä ammatillinen aikuiskoulutus (21,7 %) ja seuraavaksi työnantajan järjestämä koulutus (20,3 %). Kiinnostus työvoima- ja oppisopimus-koulutukseen oli edellisiä vähäisempi. Siten esimerkiksi tutkintoon tähtäävän ammatillisen aikuiskoulutuksen potentiaalinen asiakaspohja Etelä-Pohjanmaalla voitaisiin arvioida noin 5000 hengeksi ($72000 \times 0,339 \times 0,217$). Työnantajan järjestämän koulutuksen asiakaspohja olisi samansuuruinen. Seutukunnittaisessa tarkastelussa oli eniten kiinnostusta sosiaali- ja terveysalan koulutukseen, mutta useissa seutukunnissa myös tekniikan alan koulutukseen. ELY-keskusten ammattibarometrien mukaan työvoimapuola sosiaali- ja terveysalan lisäksi oli Järvisseudun ja Seinäjoen seutukunnissa mm. kuorma-autonkuljettajista ja maarakennuskoneenkuljettajista sekä useissa seutukunnissa koneistajista. (Mäki 2012, 5, 9-20.)

Selvityksen mukaan tunnetuin aikuiskouluttaja Etelä-Pohjanmaalla oli Sedu Aikuiskoulutus, jonka tunsivat 66,2 % vastaajista. Toiseksi tunnetuin oli JAKK, jonka tunsivat 42,4 % vastaajista. Kolmanneksi tunnetuin oli Koulutuskeskus Sedu. Sen mielsi aikuiskouluttajaksi 10,5 % vastaajista. Maakunnan ulkopuolella tunnetuimmat maakunnan aikuiskouluttajista olivat JAKK (tunsi 53 % vastaajista) ja Sedu (tunsi 40 % vastaajista). Kyselyssä oli mukana 8 Etelä-Pohjanmaata ympäröivää kuntaa. (Kesä & Heinisuo 2012, 59.)

Sedu Aikuskoulutuksen ja JAKK:n yhteenlaskettu opiskelijatyöpäivämäärä oli vuonna 2013 yhteensä noin 320 000, mikä opiskelijatyövuosina (jakaja 190 työpäivää) on noin 1700 vuosiopiskelijaa. JAKK:n toiminnasta Etelä-Pohjanmaan osuudeksi voi kuitenkin laskea vain 30 %, jolloin opiskelijatyövuosimäärä Etelä-Pohjanmaalla oli tarkastelluilla aikuiskouluttajilla noin 1300. Sedu Aikuiskoulutuksen markkinaosuus Etelä-Pohjanmaan ELY:n hankkimasta työvoimakoulutuksesta on kasvanut vuodesta 2009 vuoteen 2012 noin 60 %:sta 80 %:iin. Opetushallinnon rahoittamassa valtionosuusperusteisessa lisäkoulutuksessa sen markkinaosuus on ollut kyseisinä vuosina 30 %:n luokkaa ja oppisopimuskoulutuksessa 50 %:n luokkaa. (Sedu Aikuiskoulutus. EQFM –mittarien tulokset 2012, 35.) Vertailussa on otettava huomioon, että Etelä-Pohjanmaan maakunnassa tapahtuvaa klusterialojen koulutusta ostavat JAKK:lta muutkin ELY-keskukset, joiden tehtäväksi on osoitettu kyseisen työvoimakoulutuksen valtakunnallinen osto-toiminta.

Edellä esitetystä on pääteltävissä, että Etelä-Pohjanmaan markkina-alueella riittää aikuiskoulutuskysynnän puolesta tilaa. Rahoitusmahdollisuudet ovat markkinoiden laajenemisen reunaehtona. JAKK ja Sedu Aikuiskoulutus eivät toimialojensa eivätkä toiminta-alueidensa puolesta ole todellisessa kilpailutilanteessa. Yhdessä markkinoilla toimivana kokonaisuutena ne saattaisivat olla vahvempia toimijoita rahoituksesta kilpailtaessa pystyessään ehkä luomaan myös yhdessä entistä kilpailukykyisempiä koulutustuotteita. Tämä on merkittävää myös siksi, että yhteiskunnan rahoitus henkilöstökoulutukseen loppuu, jolloin laatu- ja hintakilpailukyky yritysten suuntaan tulee entistä tärkeämmäksi.

Riski on kuitenkin siinä, että JAKK:n valtakunnallinen strategia törmää Sedun maakunnalliseen strategiaan, mistä haastatteluissa JAKK:ssa esiintyi vahvojakin pelkoja. On kuitenkin vaikea ymmärtää, miksi maakunnallinen kuntayhtymä olisi tässä suhteessa erilainen isäntä kuin peruskunta. Molemmilla on intressiä toteuttaa taloudellista kannattavaa ja elinkeinoelämälle tarpeellista koulutus- ja muuta palvelua samantyyppisin perustein. JAKK:n mahdollisesti yhdistyessä tavalla tai toisella Seduun, aikuiskoulutuksen strategiaa on arvioitava uudelleen tästä näkökulmasta. Erityisesti huomio kiintyy tällöin rakennusalan koulutukseen, joka ei ole harvinainen valtakunnallinen osaamisalue kuljetus-logistiikan ja maarakennuksen tavoin, vaan kaikilla aikuiskouluttajilla yleinen toiminta-alue.

ELY-keskukset pitävät tärkeänä kilpailua työvoimakoulutuksen tarjonnassa. Jos se parantaa laatua ja kustannustehokkuutta, JAKK:n läsnäololle nykyisessä laajuudessa kaikissa toimipaikoissaan voi olla perusteita. JAKK on Seduun verrattuna suhteellisesti vahvemmin työvoimakouluttaja, joten perusteet ulkoisille toimipaikoille voivat olla työvoimakoulutuksen vaatimuksissa. Vastaavalla tavalla muutkin aikuiskouluttajat liikkuvat oman maakuntansa ulkopuolella markkinoilla. Tämä on strategisesti perusteltua, jos kouluttajalla on sellaista osaamista, jolla on valtakunnallista lisäarvoa. Kilpailu työvoimakoulu-

tuksessa voi johtaa koulutusyksiköitä myös alihinnoitteluun, joka on epätervettä ainakin pitemmällä aikavälillä.

Erään lisäarvon aikuiskoulutusyksikköjen yhdistämisessä tuo pedagogisten toimintamallien yhdistäminen. JAKK saa kiitosta yritysasiakkailtaan joustavuudesta ja kyvystä räätälöidä koulutusta yritysten tarpeisiin. Seinäjoen koulutuskuntayhtymällä on keskushallinnossaan pedagogisen kehittämisen palveluita. Myös laatutoiminta on asiakirjojen perusteella hyvin toimivaa Sedu Aikuiskoulutuksessa selkeine raporteineen, jotka antavat ulkopuolisellekin helposti kuvan toiminnan tasosta ja tuloksista. JAKK:ssa voimavarat ovat olleet tiukoilla talon selviytymistaistelussa, jolloin laatutoiminnan raportointi on ymmärrettävästi viivästynyt. Joka tapauksessa suuremmassa organisaatiossa vastaavien yhteisten palvelujen tuottaminen voidaan tehdä resurssien kannalta tehokkaammin ja erikoistuneemmin. Myös muut tukipalvelut, kuten taloushallinto ja tietotekniikka ovat hyödynnettävissä kuntayhtymässä yhtä lailla kuin Jalasjärven kunnankin palveluna.

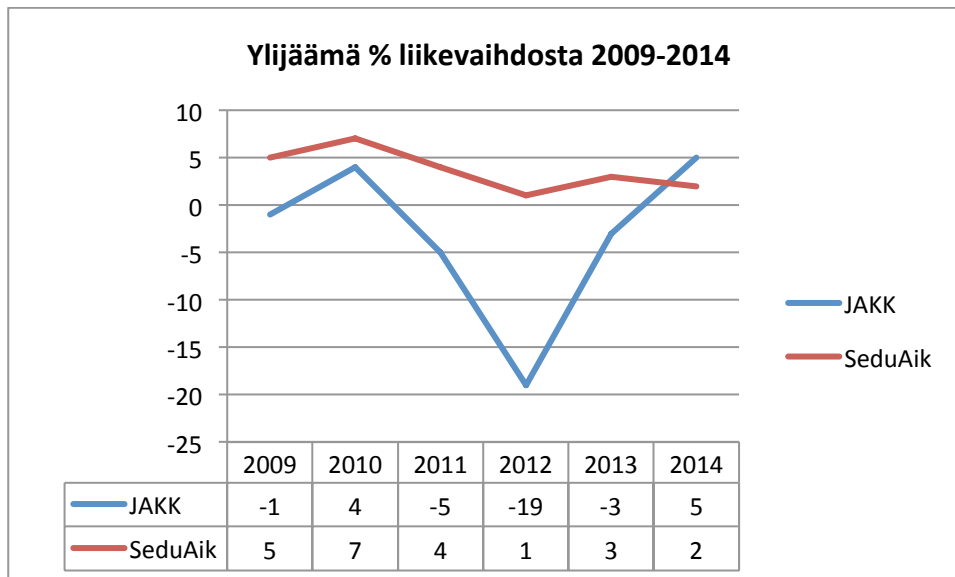
Erään riskin muodostaa JAKK:n toiminnan kannattavuus, joka ei vielä vuonna 2013 ole riittävä, joskin vuoden 2014 talousarvio tähtää jo selvään ylijäämään. Tästä syystä yhdentymisen tulee tapahtua sellaisella tavalla, ettei kuntayhtymään tule taloudellisia rasitteita JAKK:n toiminnan mahdollisesta tappiollisuudesta. Toisaalta kuntayhtymän mahdollisuudet sellaisiin investointeihin, jotka palvelisivat sekä JAKK:n että Sedun koulutusta, ovat paremmat kuin nykyisen omistajan, joskaan eivät välttämättä paremmat kuin mahdollisen uuden kunnan. Sedun vapautuneet kiinteistötilat, jotka ovat vapautuneet Seinäjoen ammattikorkeakoulun toiminnan keskittyttyä Seinäjoelle osana ammattikorkeakoulujen rakenteellista kehittämistä, voisivat tarjota kustannuksiltaan edullisia tilaresursseja myös JAKK:n toteuttamalle toiminnalle ja mahdollistaa sille uusia markkinoita Etelä-Pohjanmaalla.

Erään riskin muodostavat henkilöstökysymykset. Sedussa huomattava osa henkilöstöstä on määräaikaissa palvelussuhteessa. Jos organisaatiot yhdistetään ennen kuin JAKK:n koulutustoiminta on saatu kannattavaksi, Sedun määräaikaisen henkilöstön työsuhteet voisivat vaarantua. Tämä aiheuttaisi sisäistä kuohuntaa, joka ei edistäisi muutoksen hallittua toteuttamista.

5. TALOUDELLISET LASKELMAT, RISKINKANTO JA INVESTOINTIKYKY

Laesterän (2010) mukaan kunnan riskinsietokyvyn määrittävät ali- tai ylijäämä, maksuvalmius ja velkaantuneisuus. Koska JAKK:n yhtiömuodostus on vielä kesken ja molempien aikuiskouluttajien toiminnot Jalasjärvellä osin ja Sedu Aikuiskoulutuksen osalta kokonaan kunta- tai kuntayhtymäyhteisöä, arvioin tässä selvityksessä vain aikuiskoulutusyksikköjen ylijäämää. Myöskään JAKK koulutus Oy:ltä ei ole käytettävissä vielä koko tilikauden tuloslaskelma- ja tasetietoja.

Kuvio 9.

Tilasto perustuu JAKK:n kuntajakoselvittäjille toimittamiin taloustietoihin 2003-2013 sekä Sedu Aikuiskoulutuksen EQFM-mittarin 2012 sekä vuoden 2013 talousarvioennuste- ja vuoden 2014 talousarvioletoihin. Sedu Aikuiskoulutus –liikelaitos on aloittanut toimintansa vuonna 2009.

JAKK:n toiminnan ylijäämän muuttuminen alijäämäksi on tämän lyhyen aikasarjan valossa seurausta oppisopimuskoulutuksen rahoituksen ongelmien jälkeisestä sukelluksesta. JAKK-liikelaitoksen taseessa on vuoden 2013 lopussa edelleen aiemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää lähivuosien tappioista huolimatta noin 2 miljoonaa euroa, mikä kertoo sen tuloksentekokyvystä normaalitilanteessa. JAKK:n vuoden 2014 talousarvioletavoitteen toteutuminen merkitsi kohtuullista noin 5 %:n ylijäämätasoa. Sedu Aikuiskoulutuksen toiminnan ylijäämä on ollut koko ajan kohtuullisen positiivinen.

Vertailukohtana voi mainita, että ammattikorkeakoulujen toimilupahakemuksien käsittelyssä taloudellisten toimintaedellytysten arvioinnissa nettotuloksen tyydyttävänä tasona pidettiin 2 % liikevaihdosta. Toisena vertailukohtana voi mainita Laesterän (2010, 163) vuoden 2006 koko maan kunta-aineiston ylijäämän mediaanin 1,86 %. Ammattikorkeakoulujen nettotuloksen mediaani vuonna 2012 oli 3,9 %, mutta mediaani alenee rahoitusleikkausten vuoksi tarkastelujaksolla 2014-2018 arvoon 1,0 % korkeimman jakson arvon ollessa 9,7 % ja alimman 2,4 % liikevaihdosta. (OKM. Ammattikorkeakoulujen toimilupien myöntäminen).

Sedu Aikuiskoulutuksen ylijäämät ovat olleet kuuden viime vuoden aikana kuntien ja ammattikorkeakoulujen tasoa. JAKK:n toiminnan osalta on ratkaisevaa, pystytäänkö vuoden 2014 tavoite saavuttamaan ja pitämään jatkossa. Ammatillisen aikuiskoulutuksen ylijäämätavoitteen tulisi käsitykseni mukaan olla kuntien ja ammattikorkeakoulujen tasoa korkeampi, koska tulorahoituksesta kummallakin aikuiskouluttajalla merkittävän osan muodostaa markkinoilla kilpailtu työvoimakoulutus mm. markkinaoikeusriskeineen.

JAKK:n aiempien vuosien maksullisen palvelutoiminnan joinakin vuosina negatiiviset tulokset opetus- ja kulttuuritoimen rahoitustilastoissa antavat aiheita pohtia myös, onko työvoimakoulutusta myyty ali hintaan ELY-keskuksille, mitä ei voi pitää terveenä toimintamallina. Erityisesti tällaisia piirteitä on havaittavissa niinä vuosina, jolloin opetushallinnon rahoittamassa oppisopimuskoulutuksessa oli huomattavaa ylijäämää. Tämä viittaisi siihen, että oppisopimuskoulutuksen rahoitusta olisi valunut kyseisinä vuosina myös työvoimakoulutuksen kustannuksiin.

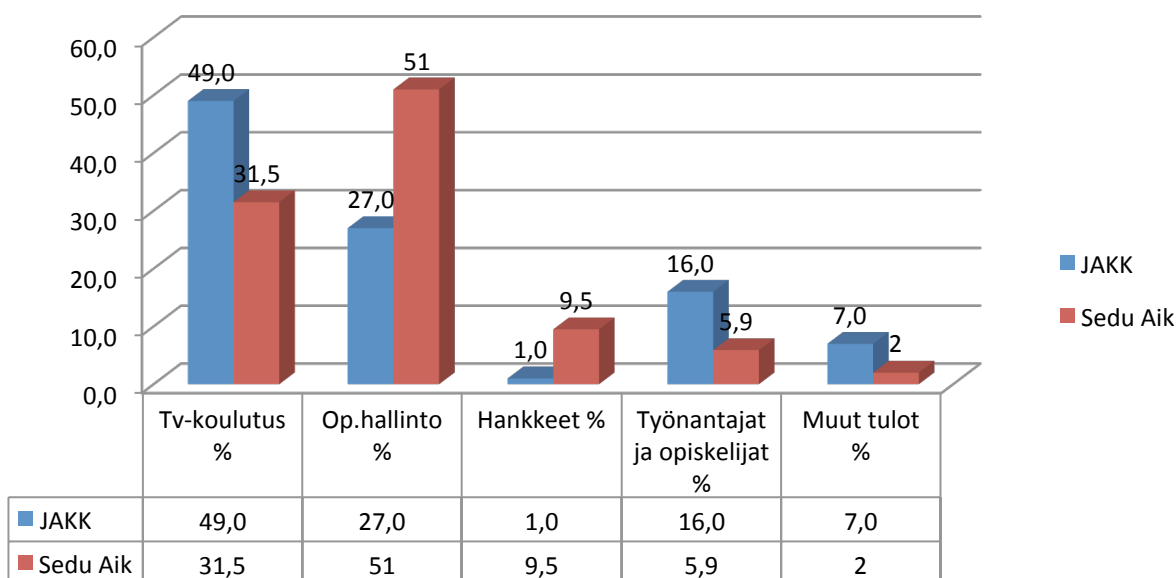
Uusia riskejä molemmille aikuiskouluttajille aiheuttavat myös ennen kaikkea julkisen rahoituksen säästötoimet sekä ammatillisen koulutuksen rahoitusperusteiden uudistus, joka palkitsee tutkinto- ja suoritettavuudesta. Aikuiskoulutuksen monien toimintamuotojen huomioon ottaminen uusissa ammatillisen koulutuksen tulosrahoitusperusteissa voi olla vaikeaa, mistä on kokemusta ammattikorkeakoulujen rahoitusuudistuksessa. Edelleen voi olla vaikea säilyttää riittävällä tasolla ns. porrastettujen koulutusten (kuljettajakoulutus, maarakennusala) rahoitustasoja. Aiempi kokemus on osoittanut, että rahoitusjärjestelmiä yksinkertaistettaessa kustannuksiltaan kalliiden koulutusten erityistarpeet jäävät vähälle huomiolle. Henkilöstökoulutus siirtyy kokonaan työnantaja- ja omarahoitteiseksi. Tämä vaatii koulutustuotteilta entistä parempaa kilpailukykyä, mutta on myös mahdollisuus myös uuden työnantajalle myönnettävän koulutusvähennyksen johdosta. Vertailukohtana voi mainita, että esimerkiksi yliopistojen täydennyskoulutuskeskusten eräät koulutustuotteet ovat varsin hyvin hinnoiteltuja. JAKK:lla on hyvää kokemusta työnantajarahoitteisen koulutuksen toteuttamisesta mm. ammattipätevyyskoulutuksessa, joten sitä tulisi hyödyntää myös laajemmin mahdollisessa uudessa organisaatiossa.

Tulorahoituksen riskejä voi arvioida myös tarkastelemalla aikuiskoulutusyksiköiden tulorahoituksen koostumusta.

Seuraavassa kuviossa on tarkasteltu aikuiskoulutusyksiköiden tulorahoituslähteiden jakaumaa keskimäärin vuosina 2012-2014. Näinä vuosina tulorahoitusjakauman erot kolmen vuoden välillä ovat epäoleellisen pienet osoittamatta selvää trendiä, jolloin keskiarvon tarkastelu on perusteltua.

Kuvio 10.

JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen tulorakenne keskimäärin 2012-2014

Tulorakenne poikkeaa aikuiskoulutusyksiköiden välillä selvästi. Muut tulot ovat mm. opiskelijoiden työtoiminnan tuottoja, oppisopimuskoulutuksen tietopuolisten kurssien myyntiä toiselle koulutuksen järjestäjälle ja konsultointituottoja.

Riskien kannalta voidaan JAKK:n suurempaa työvoimakoulutusrahoitusosuutta pitää enemmän riskiä sisältävänä. JAKK:lla muun kuin ELY-keskusten ja opetushallinnon osuus tulorahoituksesta on suurempi kuin Sedu Aikuiskoulutuskeskuksella. Sedu Aikuiskoulutuksella työelämän kehittämis- ja palvelutoimintaan liittyvä hankerahoitus on JAKK:a suurempi ja työnantaja- ja opiskelijarahoitus pienempi. Sedu Aikuiskoulutuksella riski ammatillisen koulutuksen rahoituksen ja sen perusteiden epäsuotuisasta kehityksestä on suurempi.

JAKK:n tulorakenne on hieman monipuolisempi kuin Sedu Aikuiskoulutuksen, mikä voi tasata mutta myös lisätä riskejä tulorahoituksessa. Toimintojen yhdistäminen samalle omistajalle voisi tasata riskipitoisia suotuisalla tavalla.

Selvitysmiehellä on ollut käytössään JAKK:n toimipaikkakohtainen budjetti vuodelle 2014 sekä toteumatiedot vuodelta 2012, jotka tarjoavat mahdollisuuksia arvioida toimipaikkarakenteen vaikutuksia JAKK:n taloudelle. Budjetin mukaan Jalasjärven ulkopuolisissa toimipaikoissa opiskelijatyöpäivän hinta vaihtelee ollen joissakin koko JAKK:n keskiarvon alle, joissakin sen yli. Tähän vaikuttavat lähinnä toteutettavan koulutuksen kustannuserot. Keskimäärin ottaen opiskelijatyöpäivä on vuoden 2014 budjetin mukaan ulkoisissa toimipaikoissa halvempi kuin Jalasjärvellä. Sama koskee vuoden 2012 toteutuneita kustannuksia toimipaikoittain. Yhteiset kustannukset on jaettu toimipaikoille toimintavolyymien suh-

teessa, vaikka joitakin koko talon muita kustannuksia näyttää painottuvan Jalasjärvelle muita toimipaikkoja enemmän. Kiinteistökulujen suuruus nostaa Jalasjärven opiskelijatyöpäivähintaa muita toimipaikkoja enemmän, mikä johtunee toiminnan supistuessa tyhjiksi jääneistä tiloista.

Jos JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen yhteinen liikevaihto on noin 20 – 25 miljoonaa vuodessa ja tulos 5 % liikevaihdosta, investointivaraa olisi tulorahoituksen pohjalta noin 1 – 1,5 milj. euroa vuodessa, mikä tarjonnee kohtalaisen mahdollisuuden korvausinvestointeihin. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitustilastojen mukaan tarkasteltavien aikuiskouluttajien investoinnit ovat olleet pienempiä, enimmillään noin 0,5 milj. euroa/vuosi. Tosin opetushallinnon rahoitustilasto ei välttämättä kata kaikkia investointeja. Rakennusinvestoinneissa tarvitaan luonnollisesti lainarahoitusta.

6. KIINTEISTÖT

JAKK toimii tällä hetkellä Jalasjärvellä kunnan omistamissa tiloissa. JAKK koulutus Oy:n taseessa ei ole kiinteistöjä, vaan se on vuokrannut tilat isännältään Jalasjärven kunnalta. Kun yhtiön omistus muuttuu, koulutustoiminnan kannalta tarkoituksenmukainen ratkaisu on, että JAKK koulutus Oy:n vuokrasopimukset Jalasjärven kunnan kanssa siirtyvät uudelle kunnalle vuokranantajana. Jalasjärven ulkopuolella olevien tilojen vuokrasopimukset jatkuvat myös ennallaan JAKK-liikelaitoksen nimissä olevien kuitenkin siirtyessä tarpeellisilta osin JAKK koulutus Oy:lle. Osa tiloista on vuokrattu pitempiaikaisilla vuokrasopimuksilla, osa vuokrasopimuksista on lyhytaikaisia.

Sedu Aikuiskoulutus toimii osin kuntayhtymän omistamissa tiloissa, osin lyhytaikaisilla vuokrasopimuksilla 1-2 vuodeksi vuokratuissa tiloissa. Kuntayhtymälle on jäänyt Seinäjoen ammattikorkeakoulutoiminnan keskittyttyä ammattikorkeakoulujen valtakunnallisen rakenteellisen kehittämisen vuoksi Seinäjoelle kuntayhtymän omistamaa tyhjää tilaa Seinäjoen ulkopuolella.

7. HENKILÖSTÖKYSYMYKSET

Taulukko 1. Henkilöstön määrä 31.12.2013

Henkilöstöryhmä	JAKK	Sedu Aikuiskoulutus
opettajat	69	101
muu henkilöstö	20	22
projektihenkilöstö		12
johto	5	9
Yhteensä	94	144

JAKK:n henkilöstä oli 31.12.2013 JAKK koulutus Oy:n palveluksessa 76 henkilöä ja JAKK-liikelaitoksen palveluksessa 18. Henkilöstön määrää voidaan tarkastella karkeasti suhteutettuna vuoden 2013 opiskelijatyövuosien määrään.

Taulukko 2. JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen henkilöstömäärä suhteessa vuoden 2013 opiskelijatyöpäivämäärään.

	JAKK	Sedu Aikuiskoulutus
Opiskelijatyöpäivät v. 2013	106 754	212 950
Opiskelijatyöpäivät/opettaja	1547	2108
Opiskelijatyöpäivät/muu henkilöstö (sis. johdon, ei projektihenk.)	4270	6869

Suhdeluvun arviointi vaatisi syvällisempää analyysia, mutta sormituntumalla JAKK:n ja Sedun opettajamäärät ovat ehkä toiminnan luonteen huomioon hyvin tasapainossa. Sen sijaan muun henkilöstön määrä tuntuu Sedu Aikuiskoulutukseen verrattuna suurelta, joskin sitä selittää lyhytkestoisemman yrityskoulutuksen suuri osuus.

JAKK koulutus Oy. on Kunnallisen eläkelaitoksen ja Palvelulaitoksen työnantajayhdistyksen jäsenyhteisö. Yhtiön omistajan vaihdos ei vaikuta tähän. Jos Sedu Aikuiskoulutuksen henkilöstö siirretään kuntayhtymän omistamaan yhtiöön, henkilöstön eläketurva Kunnallisessa eläkelaitoksessa jatkuu ennallaan. Kunnallisessa eläkejärjestelmässä eläkemaksut jakautuvat palkkaperusteiseen, varhaiseläkemenerusteiseen ja eläkemenoperusteiseen eläkemaksuun. Eläkemenoperusteinen työnantajan eläkemaksu perustuu työnantajakohtaisesti ennen vuotta 2005 karttuneisiin eläkkeisiin ja on vuonna 2014 arvioiduista eläkemenoista 22,9 % ja 5,95 % palkkasummasta. Varhaiseläkemenerusteinen työnantajan eläkemaksu perustuu alkaviin työkyvyttömyys-, työttömyys- ja varhaiseläkkeisiin, ja sen taso on vuonna 2014 0,9 % palkkasummasta. Kunnallisen eläkelaitoksen mukaan osakeyhtiölle ei aiheudu siirtävästä henkilöstöstä eläkemenoperusteisia maksuja. Kuntaliitostilanteessa lakkaavan kunnan eläkemenoperusteiset maksut siirtyvät uuteen kuntaan. (www.keva.fi).

JAKK koulutus Oy:ssä noudatetaan Palvelulaitosten työnantajayhdistyksen työehtosopimusta, joka joiltakin osin poikkeaa kunnallisesta OVTES:stä. Sekä JAKK:ssa että Sedu Aikuiskoulutus-liikelaitoksessa noudatetaan aikuiskoulutuksen ns. E-liitettä, joka perustuu 38,25 viikkotunnin kokonaistyöaikaan. Sedu Aikuiskoulutuksessa on joitakin Koulutuskeskus Sedun kanssa yhteisiä opettajia, jotka ovat ammatillisen koulutuksen OVTES:ssä.

Jos JAKK ja Sedu Aikuiskoulutus yhdistetään yhdeksi yhtiöksi suppeammin tai laajemmin, muodostuu ongelmaksi Sedu Aikuiskoulutuksen määräaikaisessa palvelussuhteessa olevien asema niin kauan kuin JAKK-koulutustoiminnassa on sopeuttamistarvetta.

Yt-neuvottelujen tarvetta henkilökohtaisella tasolla ei ole, jos yhdistäminen toteutuu siten, että kuntayhtymä ostaa JAKK koulutus Oy:n, koska yhtiön omistuksen muuttuminen ei sinänsä vaikuta henkilöstön asemaan eikä palvelussuhteisiin. Toisin on, jos yhdyntyminen Sedu Aikuiskoulutuksen kanssa toteutetaan, koska silloin määräaikaisessa palvelussuhteessa pitkään olleiden täyttää kelpoisuutta vailla olevien asema on ongelmallinen.

Kunnallista työnantajaa koskevan yhteistoimintalain (449/2007) mukaan yhtiön omistajan vaihdos ja uuden yhtiön tulo konserniin voidaan katsoa lain 4 §:n tarkoittamaksi henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavaksi muutokseksi kuntien välisessä yhteistyössä. Vastaavaa säädöstä ei ole yhtiöitä koskevassa laissa (334/2007). Kuntarakennelain (1698/2009, 2.luku 7 §) mukaan kuntien yhdistämisesityksen valmistelu toteutetaan yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa siten kuin laissa (449/2007) säädetään. Tässä selvityksessä tämä on otettu huomioon siten, että sekä JAKK:ssa että Sedussa henkilöstön luottamusmiehiä ja JAKK:ssa myös muuta henkilöstön valitsemaa edustajaa on haastateltu ja heidän kanssaan on keskusteltu esitettävistä liittämisvaihtoehdoista ja niiden vaikutuksista. Liittämisvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia on esitelty myös JAKK:n henkilöstökokouksessa 27.1.2014. Asia voidaan katsoa lain (449/2007) 5 §:n 2. momentin tarkoittamaksi henkilöstöä yleisesti koskevaksi asiaksi, joka käsitellään sekä JAKK:n että Sedun yhteistoimintaelimissä

8. AIKUISKOULUTUKSEN YHTEISET ORGANISOINTIMALLIT JA NIIDEN ARVIOINTI

Kuntien yhdistyessä siirtyvät lakkaavan kunnan oikeudet, luvat, omaisuus, velat ja velvoitteet uudelle kunnalle (laki 1698/2009). Näin ollen Jalasjärven kunnan valtionosuusvelka, joka aiheutuu JAKK:n aiemmasta toiminnasta, siirtyy uudelle kunnalle. Sama koskee JAKK koulutus Oy:n osakekantaa sekä JAKK liikelaitoksen toimintaa järjestämislupineen.

Kun Seinäjoen kaupungin ammatillinen koulutus muutoin on maakunnallisen Seinäjoen koulutuskuntayhtymän hoidossa, lain perusteella suoraan toteutuva ratkaisu ei ole tarkoituksenmukainen. Lisäksi kilpailuneutraliteettilainsäädäntö edellyttää joka tapauksessa myös koulutuskuntayhtymän markkina-perusteisen aikuiskoulutuksen yhtiöittämistä. Esillä on ollut myös Seinäjoen koulutuskuntayhtymän toiminnan yhtiöittäminen. Näin ollen on tarkoituksenmukaista selvittää ratkaisuja, joiden avulla voitaisiin samalla edistää koko Etelä-Pohjanmaan kunnallisen ammatillisen koulutuksen yhteenkokoamista ja

työnjakoa kouluttajien kesken. Tätä edellyttää hallituksen rakenneohjelman toimeenpano-ohjelma (29.11.2013) viimeistään järjestämisluvien tullessa uudistettavaksi 1.1.2017 lukien.

JAKK:n toiminta-ajatus on olla valtakunnallinen oman erikoisalansa kouluttaja, mitä maakunnallinen omistuspohja tukee paremmin kuin yhden kunnan omistuspohja. Samalla voidaan lisätä molempien kouluttajien riskinkantokykyä tilanteessa, jossa julkisen valtio- ja kuntarahoituksen leikkaukset lähivuosina aiheuttavat suuria vaikeuksia toiminnan toteuttamiselle nykylaajuisena ja nykymuotoisena. Tulossa oleva 195 miljoonan euron leikkaus merkitsee koko maassa noin 3400 henkilötyövuotta, jos säästöjä ei saada toteutetuksi muissa menoissa.

JAKK:n johdon ja henkilöstön keskuudessa tunnetaan huolta toiminnan valtakunnallisuuden säilymisestä, jos JAKK liitetään maakunnalliseen koulutuskuntayhtymään. Tämä on puhtaasti uuden omistajan päätäntävaltaan kuuluva strateginen kysymys. Jos toiminta Etelä-Pohjanmaan ulkopuolisissa toimipajoissa on kannattavaa ja palvelee hyvin yritysasiakkaita, ei uudella isännällä ole mitään syytä olla jatkamatta ko. toimintaa. Toisaalta suurissa maakuntakeskuksissa, joissa JAKK toimii, alueen omat kouluttajat pystyvät tarjoamaan vastaavat palvelut, mutta asiakasyritysten arvostama joustavuus ja pitkäaikaiset luottamukseen pohjautuvat asiakassuhteet eivät ole helposti korvattavissa ainakaan lyhyellä tähtäyksellä. Syy läsnäoloon eri maakuntakeskuksissa voisi jatkossakin olla myös se, että työvoimakoulutusta ostavat ELY-keskukset näkevät tarpeellisenä riittävän kilpailun koulutustarjonnassa. Jos kilpailu työvoimakoulutuksessa toimii tarkoitetulla tavalla, sen tulisi parantaa niin toiminnan laatua kuin kustannustehokkuuttakin, jolloin tilanteen säilyminen olisi myös yhteiskunnan kokonaisedun mukaista.

Selvitysmies on tarkastellut JAKK:n ja Seinäjoen koulutuskuntayhtymän yhteenliittämisessä eri vaihtoehtoja, joista osa voidaan nähdä hieman pitemmän aikavälin ratkaisuiksi.

JAKK koulutus Oy:n siirtäminen Seinäjoen koulutuskuntayhtymän omistukseen

Tässä mallissa lähtökohtana on, että opetus- ja kulttuuriministeriö siirtää JAKK-liikelaitoksen järjestämisluvut JAKK koulutus Oy:lle vuoden 2014 aikana määräajaksi vuoden 2015 loppuun asti. Tämä riippuu tietysti ministeriön harkinnasta, mutta toimenpide antaisi JAKK:lle mahdollisuuden toimia jälleen täysipainoisesti. JAKK-liikelaitoksen henkilöstö siirretään JAKK koulutus Oy:hyn. Tämän toteuduttua Seinäjoen koulutuskuntayhtymä ostaa Jalasjärven kunnalta JAKK koulutus Oy:n osakekannan, mikä voisi tapahtua tarkoituksenmukaisimmin nostamalla uuden kunnan osuutta kuntayhtymän peruspääomasta. Yhtiön arvosta olisi suoritettava erikseen puolueeton arvonmääritys. Osakekannan ostosta kuntayhtymä joutuu maksamaan varainsiirtoveron, joka on 1,6 % kaupan arvosta. Kiinteistöt jäävät uuden kunnan omistukseen, ja ne vuokrataan JAKK koulutus Oy:lle, mikä nytkin on tilanne.

Ratkaisun vahvuuksia ovat strategisen ohjauksen siirtyminen maakunnalliselle kuntayhtymälle, mutta yhtiön nimen ja operatiivisen itsenäisyyden säilyminen, mutta samalla se, että vastuu operatiivisista ratkaisuista jää yhtiölle. Omistajaohjauksen ollessa kuntayhtymällä yhtiön operatiivinen johto voi toimia oman tulorahoituksensa puitteissa, mutta toimintojen merkittävät muutokset ovat kuntayhtymän edustajista koostuvan hallituksen ja viime kädessä yhtiöjärjestyksen määräämällä tavalla yhtiökokouksenkin päätettäviä asioita.

Ratkaisun vahvuutena olisi myös, että se olisi järjestelyiltään yksinkertaisin liittämisvaihtoehto. Se ei vaadi JAKK koulutus Oy:n välitöntä yhtiöjärjestyksen muutosta, ellei yhtiön nimeä muuteta. Ratkaisu ei aiheuttaisi hankalia henkilöstöjärjestelyjä, kun vain yhtiön omistaja vaihtuisi henkilöstön työnantajan säilyessä ennallaan. Ratkaisu säilyttäisi myös JAKK-nimen, jolla asiakkaiden, rahoittajien ja yhteistyökumppanien keskuudessa on merkittävä positiivinen brändiarvo. Peruspääoman korottaminen kuntayhtymässä olisi ehkä päätöksentekoprosessina työläin edellyttäessään kuntayhtymän perussopimuksen muutosta ja jäsenkuntien valtuustojen päätöksiä.

Ratkaisun vahvuutena olisi myös työvoimakoulutuksen rahoittajien kannalta operatiivisten toimijoiden määrän säilyminen, koska yhtiö toimisi markkinoilla itsenäisesti.

Ratkaisu ei sitoisi Seinäjoen koulutuskuntayhtymän myöhempiä organisatorisia järjestelyjä, joista markkinaehtoisen aikuiskoulutuksen yhtiöittäminen on tehtävä vuoden 2016 loppuun mennessä kuntayhtymän muuttamisen osakeyhtiöksi ollessa vapaasti valittavissa oleva vaihtoehto.

Koko markkinaehtoisen koulutuksen muodostaminen omaksi yhtiöksi

Tässä vaihtoehdossa JAKK koulutus Oy:hyn ei yhdistetä JAKK-liikelaitoksen järjestämislupaperusteista toimintaa, vaan se siirtyy kuntaliitoksessa Seinäjoen koulutuskuntayhtymään. Vastaavasti Sedu Aikuiskoulutus-liikelaitoksesta siirretään markkinaehtoinen koulutus JAKK koulutus Oy:hyn, yhtiön nimi muutetaan ja yhtiö toteuttaa suunnatun osakeannin Seinäjoen koulutuskuntayhtymälle. Tällöin yhtiön omistajapohjassa uuden kunnan omistusosuus voi olla vahvempi kuin ensimmäisessä vaihtoehdossa.

Tässä vaihtoehdossa opetus- ja kulttuuriministeriöltä tulee hakea järjestämislupaperusteisen koulutuksen lupien siirtoa Jalasjärven kunnalta Seinäjoen koulutuskuntayhtymälle.

Ratkaisun etuna olisi se, että osakepääoma voitaisiin mahdollisesti hoitaa apporttisijoituksena. Ratkaisu ei vaatisi JAKK-liikelaitokselta uusia järjestelyjä vuoden aikana. Kun henkilöstön siirto tapahtuisi kunnas-

ta kuntayhtymään, henkilöstöön ei sovellettaisi kuntaliitosten viiden vuoden irtisanomissuojaa, mutta kylläkin liikkeen luovutussäännösten noudattamista, jolloin henkilöt siirtyvät ns. vanhoina työntekijöinä uudelle työnantajalle. Sama koskisi Sedu Aikuiskoulutuksesta yhtiöön siirtyviä. JAKK-liikelaitoksen henkilöstömäärä on vuoden 2014 talousarvion mukaan 18, mikä ei aiheuttane suuria ongelmia tässä suhteessa.

Koko ammatillisen aikuiskoulutuksen yhtiöittäminen

Tässä mallissa koko JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen toiminta yhtiöitettäisiin ennen kuntaliitosta. Tarvittava yhtiö voitaisiin muodostaa JAKK koulutus Oy:stä korottamalla sen osakepääomaa kuntayhtymälle suunnatulla osakeannilla ja muuttamalla yhtiön nimi paremmin uutta toimintaa vastaavaksi. Valmistavana vaiheena tulisi olla opetus- ja kulttuuriministeriön päättämä järjestämislupien siirto JAKK-liikelaitokselta JAKK koulutus Oy:lle ja liikelaitoksen henkilöstön siirto JAKK koulutus Oy:lle. Edelleen opetus- ja kulttuuriministeriöltä tulisi saada päätös Sedu Aikuiskoulutuksen järjestämislupien siirrosta kuntayhtymältä uudistuvalla yhtiöllä.

Ratkaisun huonona puolena on se, että se on selvästi mutkikkain ja riskialttein niin yhtiö-, henkilöstö- kuin järjestämislupajärjestelyineen eikä sitä ehdittäisi toteuttaa ainakaan vielä vuoteen 2015 mennessä.

Ratkaisun etuna voi pitää sitä, että se antaisi parhaat mahdollisuudet aikuiskoulutuksen kokonaisuuden ohjaamiseen, mikä voi toisaalta olla myös rasite, sillä toiminnan joustavuus voi toteutua paremmin pienemmissä yhteisen strategisen ohjauksen alaisissa yksiköissä. Ratkaisun etuna olisi myös, että se toteuttaisi koulutuksen järjestäjäverkon kokoamistavoitetta pitemmälle kuin muut vaihtoehdot.

Koko Seinäjoen koulutuskuntayhtymän yhtiöittäminen

Suomessa myös alueellisen kunnallisen toisen asteen nuorten ammatillisen koulutuksen ovat yhtiöittäneet ruotsinkielinen Uudellamaalla ja Pohjanmaalla toimiva Axxell Utbildning Ab., Porin-Rauman seutu (Länsirannikon koulutus Oy.), Hyvinkään-Riihimäen seutu (Hyria koulutus Oy.) sekä Etelä-Savo (Etelä-Savon Koulutus Oy.).

Ratkaisu ei ole aikataulullisesti mahdollinen vuoden 2015 alkuun mennessä, mutta kylläkin pitemmällä tähtäyksellä. Voimassa olevien arvonlisäverosäädösten epäkohta yksityisellä koulutuksen järjestäjällä liittyy investointeihin, joista kuntayhtymä saa arvonlisäveronpalautuksen, mutta yhtiö ei. Muihin ostoihin liittyvä arvonlisäveronpalautuksen menetys korvataan yksityisille koulutuksen järjestäjille koko maan yksityisten järjestäjien maksamaan arvonlisäveroon perustuvan laskennallisen keskiarvon mu-

kaan ja on tällä hetkellä 5,2 % koko maan yksityisten koulutuksen järjestäjien arvonlisäverottomista kustannuksista.

Koko kuntayhtymän yhtiöittäminen mahdollistaisi haluttaessa konsernirakenteen, jossa markkinaehtoista koulutusta toteuttava yhtiö tai koko aikuiskoulutusta toteuttava yhtiö voisi olla oma yhtiönsä. Jos jatkossa tullaan edellyttämään, että osakkuusyhtiönä olevalle Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy:lle myytävät tukipalvelut on yhtiötettävä, mikä on tällä hetkellä avoin kysymys, kuntayhtymän yhtiömuoto mahdollistaisi tämänkin.

Toiminnalliset järjestelyt

Toimintojen päällekkäisyyttä JAKK:n ja Seinäjoen koulutuskuntayhtymän välillä ei enää mainittavasti ole JAKK:n toiminnan supistuttua. Sen sijaan toimintojen yhdistämisellä saavutettaisiin tietyissä tapauksissa etua. Logistiikan perustutkinnon nuorten koulutus on Seinäjoella, jossa sillä on lisätilan tarvetta. Vastaavasti Jalasjärvelle on syntynyt vapaata tilaa alan aikuiskoulutuksen supistuessa. Tällöin olisi tarkoituksenmukaista selvittää, voitaisiinko koko logistiikan koulutusta keskittää Jalasjärvelle, jolloin lisätilan tarve Seinäjoella ehkä poistuisi tai ainakin supistuisi. JAKK:n toiminnalle liitos voisi tarjota Etelä-Pohjanmaalla uusia markkinoita maakunnassa. Kuntayhtymälle on tullut vapaata tilaa maakunnassa ammattikorkeakoulutoiminnan keskittymisen johdosta, ja Sedu Aikuiskoulutus on joustavasti käyttänyt maakunnassa lyhytaikaisia vuokratiloja.

Asiaan liittyy tehokkuusnäkökohtien ohella myös yhteiskuntapoliittinen näkökulma. Kuntaliitoksia toteutettaessa tulee kiinnittää huomiota myös pääkeskuksen ulkopuolisten elinvoimaisten taajamien ja paikallisidentiteetin säilyttämiseen ja vahvistamiseen.

JAKK:n luonne logistiikka-alan johtaviin valtakunnallisiin kouluttajiin ja alan ammattipätevyyskouluttajiin kuuluvana saattaa puoltaa valtakunnallisten toimipaikkojen säilyttämistä kuljetus-logistiikka-alalla, koska toiminnan kannattavuus näyttää kohtalaisen hyvältä. Vahvimmin perustellulta näyttää Tampere, joka on kohtuullisen lähellä Jalasjärveä ja jossa JAKK:lla on tärkeä tehtävä palvella suuren kaupungin alan yrityksiä. JAKK:ssa toteutettavat järjestämissopimusten mahdollistamat yrittämisen ja johtamisen erikoisammattitutkinnot, joita ei enää ole järjestettykään, olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa jatkossa yhteistyössä Sedu Aikuiskoulutuksen vastaavan koulutuksen kanssa, jolloin osaamisvoimavarat yhdistyisivät.

Lähteet

Asiaan liittyvä lainsäädäntö sekä JAKK:n ja Sedu Aikuiskoulutuksen käyttöön antama lupa-, tilasto-, tilinpäätös- ja talousarvio-, laadunarviointi- ja esiteaineisto sekä Jalasjärven kunnan ja Seinäjoen koulutuskuntayhtymän nettisivuilla olevat asiaan liittyvät aineistot.

Hahkala, J. 2013. Ammatillisen koulutuksen johdon seminaari 2-3.10.2013.

Hallituksen päätös rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta 29.11.2013.

Honkasalo, R. 2013. Ammattikoulutuksen järjestäjäverkko tänään. Esitys Koulutuksen järjestäjien kehittämisseminari. Paasitorni 20.8.2013.

JAKK 50 v. Tarinoita Vuohiluoman akatemiasta. JAKK 1959-2009.

Kankare, P. 2013. AMKESU. Esitys Koulutuksen järjestäjien kehittämisseminari. Paasitorni 20.8.2013.

Kesä, M. & Heinisuo, J. 2012. SeAMK – Etelä-Pohjanmaan aikuiskoulutuksen tarveselvitys. Innolink Research Oy.

Keva. www.keva.fi/tyonantajille/elakemaksut

Koivunen, M. & Nieminen, P. Adulta Oy:n yhteistyömahdollisuuksien syventäminen. FCG Efeko Oy.

Koulutus ja tutkimus vuosina 2011-2016. Kehittämissuunnitelma. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:1. (KESU)

Laesterä, E. 2010. Finanssiriskit Suomen kunnissa. Acta Electronica Universitatis Tampereensis: 930. tam-pub.uta.fi

Mäki, T. 2012. Aikuiskoulutuksen tarveselvitys Etelä-Pohjanmaalla hankkeen laajempi tulospöytäkirja. Haastatteluaineisto: Innolink Research Oy. Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

NLC Seinäjoki. Nordic Logistic City Seinäjoki. www.nlcseinajoki.fi

Opetushallituksen omaehtoisen valtionosuuskoulutuksen palautejärjestelmä AIPAL.

<https://aipal.oph.fi/yllapito>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Ammattikorkeakoulujen toimilupien myöntäminen. Muistio 2.12.2013. www.minedu.fi/koulutus/ammattikorkeakoulut.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirje ammatillisen koulutuksen järjestäjille 31.3.2011. Ammatillisen koulutuksen palvelukyvyn ja rakenteellisen kehittämisen edistäminen.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmät raportit. <http://www.vos.uta.fi/rap/>

Pitkälä, A. 2013. Mihin kehittämistä nyt tarvitaan? Esitys Koulutuksen järjestäjien kehittämisseminari. Pääsitorni 20.8.2013.

Rauhala, P. 2011. Helsingin kaupungin järjestämän ammatillisen koulutuksen uudelleenorganisointi. Helsingin kaupunki.Opetusvirasto. www.hel.fi.

Sedu Aikuiskoulutus –liikelaitos. EQFM- mittarien 6-9 tulokset 2012.

Seinäjoki-Jalasjärvi-Kurikka kuntarakenneselvitys 29.11.2013

Työvoimakoulutuksen palautejärjestelmä <https://asiointi/mol.fi/opal/>

Haastattelut

Alavuden Kehitys Oy., projektipäällikkö/koulutusasiamies Mika Palosaari, 29.1.2014

Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry., toiminnanjohtaja Johan Hahkala, 21.1.2014

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, ylijohtaja Antti-Jussi Oikarinen, kehittämisspäällikkö Jari Aaltonen ja koulutusasiantuntija Marjut Leppänen, 23.1.2014

Infra Pohjanmaa ry. (maarakennusalan alueellinen toimialajärjestö), toiminnanjohtaja Kai Salmi, 29.1.2014

Itella, osaamisen kehittämisspäällikkö Esa Lilja, 11.2.2014

JAKK koulutus Oy. ja Jalasjärven ammatillinen aikuiskoulutus –liikelaitos, yhtiön hallituksen ja liikelaitoksen johtokunnan pj. Osmo Metsä-Ketelä, vt.johtaja Aila Katila, johtoryhmän muut jäsenet vt. talousjohtaja Erkki Ala-Välkilä, osastopäällikkö Esa Martonen (maarakennus-tekniikka), osastopäällikkö Harri Syrjälä (talonrakennus) ja osastopäällikkö Mari Välimaa (kuljetus-logistiikka) sekä henkilöstön edustajat Seija Fagerdahl (opinto-ohjaaja), Esko Kinnunen (luottamusmies) ja Mauno Syngelmä (luottamusmies), 28.1.2014

Henkilöstön kokous 27.1.2014, jossa etäyhteys Jalasjärven ulkopuolisille toimipaikoille.

Jalasjärven kunta, kunnanhallituksen pj. Jaakko Ventelä, kunnanhallituksen varapj. Anne Ojajärvi (myös kuljetusyrittäjä), kunnanhallituksen varapj. Martti Alkula, 3.2.2014; kunnanjohtaja Juha Luukko, 28.1.2014; hallinto- ja talousjohtaja Erkki Hirsimäki, videoneuvottelu 6.2.2014

Keski-Suomen ELY-keskus, yksikön päällikkö Marja Pudas, 3.2.2014

Kuortaneen Teollisuuspalvelu Oy. (konepajateollisuus), toimitusjohtaja Juha Kattelus, 29.1.2014

Matkahuolto Oy., kuljetuspäällikkö Mika Servanto, 3.2.2014

Metsä Group, resurssipäällikkö Hannu Pirinen, 29.1.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö, johtaja Kirsi Kangaspunta, johtaja Mika Tammilehto, johtaja Ville Heinonen, neuvotteleva virkamies Virpi Korhonen ja hallitusneuvos Tarja Lehtinen, videoneuvottelu 6.2.2014

Opetushallitus, pääjohtaja Aulis Pitkälä, 29.1.2014

Pohjanmaan ELY-keskus, erikoissuunnittelija Kaj Kaski, 24.1.2014

Sedu Aikuiskoulutus-liikelaitos, aikuiskoulutusjohtaja Pasi Artikainen, johtoryhmän muut jäsenet Kyllikki Anttila (oppisopimuspäällikkö), Marja-Terttu Kurunsaari (kehittämispäällikkö), Virpi Lehtimäki (aikuiskoulutuspäällikkö, yrittäjäyys, kauppa ja kulttuuri), Arto Peltopakka (laskentapäällikkö), Tuula Seppä (aikuiskoulutuspäällikkö, hyvinvointi), Leena Tuomisto (aikuiskoulutuspäällikkö, tekniikka), Tarmo Vuorenmaa (aikuiskoulutuspäällikkö, maaseutu) ja varaluottamusmies Mika Nurminen, 22.1.2014

Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy, tj. ja rehtori Tapio Varmola, 23.1.2014

Seinäjoen koulutuskuntayhtymä, yhtymävaltuuston pj. Martti Pajulammi, yhtymähallituksen pj. Erkki Honkala, yhtymähallituksen varapj. Juhani Mäki ja kuntayhtymän johtaja Reija Lepola, pääluottamusmies Jouni Lakaniemi, 22.1.2014; apulaisjohtaja (henkilöstöasiat) Keijo Tauriainen ja talousjohtaja Arja Ylitalo, 23.1.2014

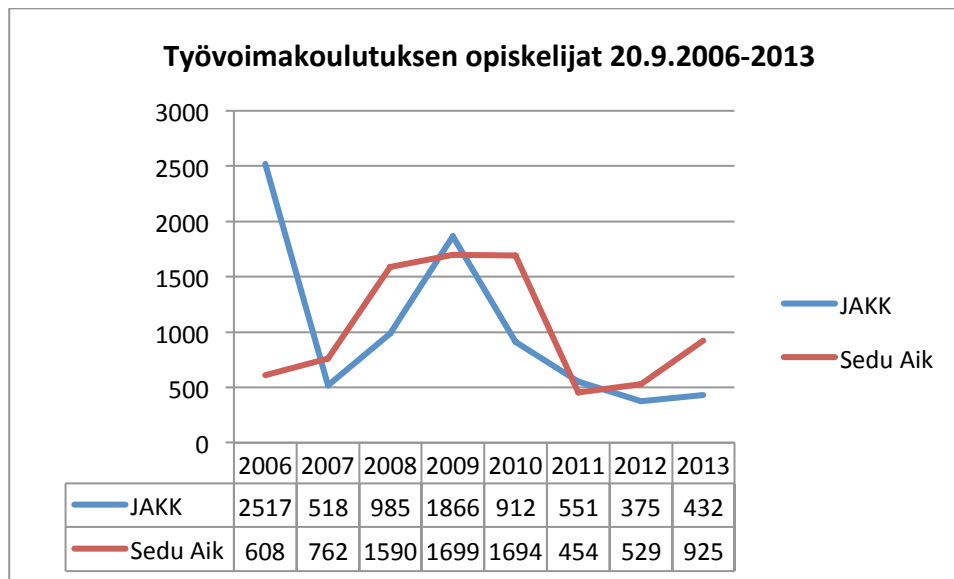
Tampereen liikennelaitos, liikennejohtaja Ilkka Ala-Maakala, 24.1.2014

Varsinais-Suomen ELY-keskus, yksikönpäällikkö Martti Rantala, 5.2.2014

LIITE. JALASJÄRVEN AIKUISKOULUTUSKESKUKSEN (JAKK) JA SEDU AIKUISKOULUTUS-LIIKELAITOKSEN (Sedu Aik) ERI KOULUTUSMUOTOJEN VOLYYMIKEHITYS 2006-2013

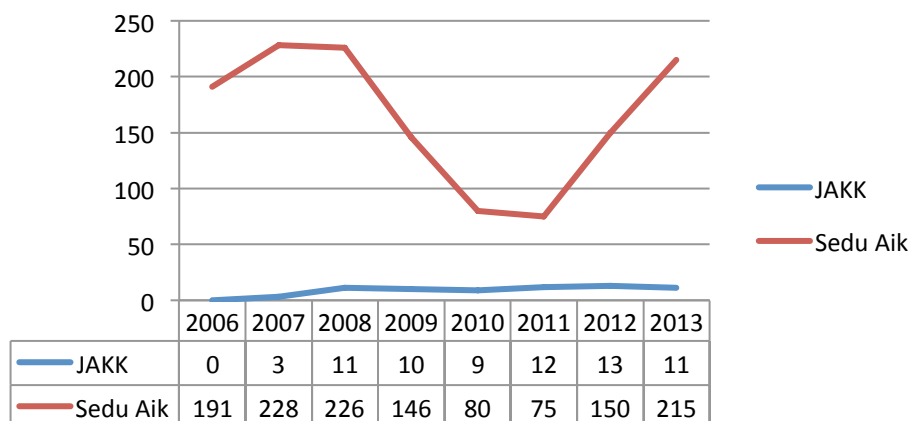
Lähde : Järjestäjäkohtainen erillisajo 20.1.2014 opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän perustietosovelluksen raporteista P021 ja P131 sekä perusraportti P14LOMKUVA Ammatillinen lisäkoulutus.

Sedu Aikuiskoulutus –liikelaitos on aloittanut toimintansa vuonna 2009, mutta aikasarja sisältää Seinäjoen koulutuskuntayhtymän vastaavan aikuiskoulutuksen myös vuosilta 2006-2008.

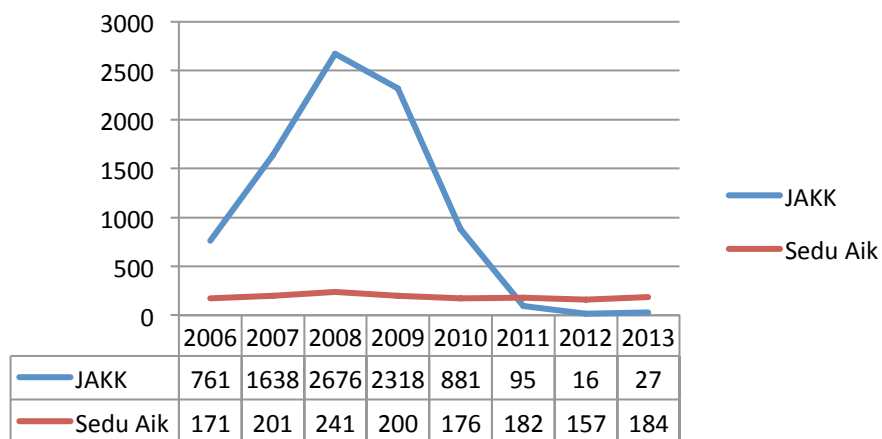

Työvoimakoulutuksessa poikkileikkausajan kohdan opiskelijamäärä ei ole hyvä toiminnan volyymin kuvaaja, mutta se on ainoa opetushallituksen kustannustilastoista saatavissa oleva luku. Paras kapasiteetin kuvaaja olisi vuotuinen opiskelijatyöpäivien määrä, mutta sellaista lukua ei ollut käytettävissä eriteltynä koulutusmuodoittain.

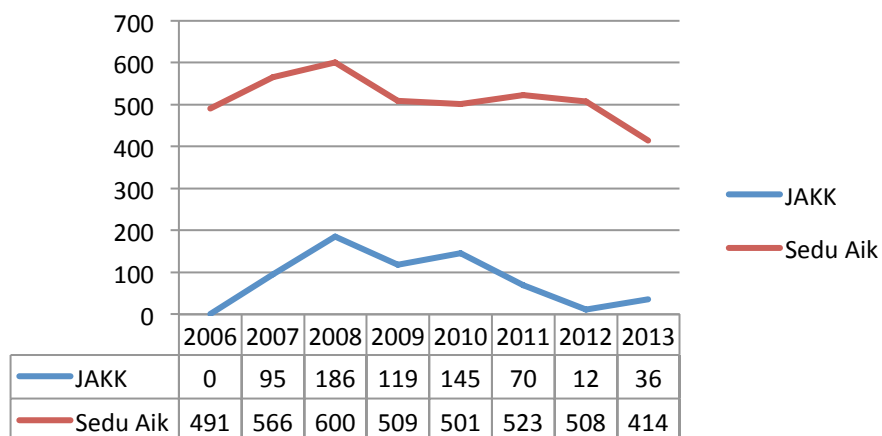
Näyttötutkintoon valm. ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat 20.9. 2006-2013

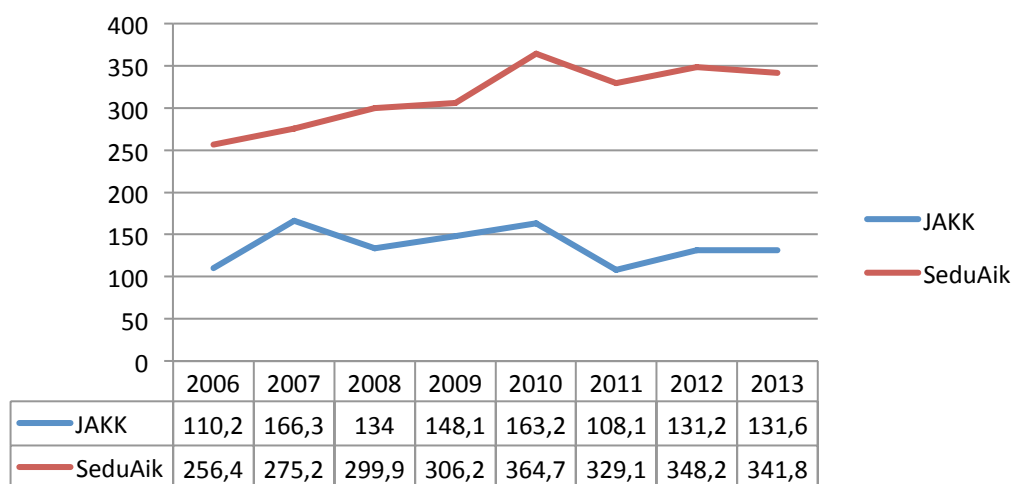
Oppisopimuksen peruskoulutuksen opiskelijat 20.9.2006-2013

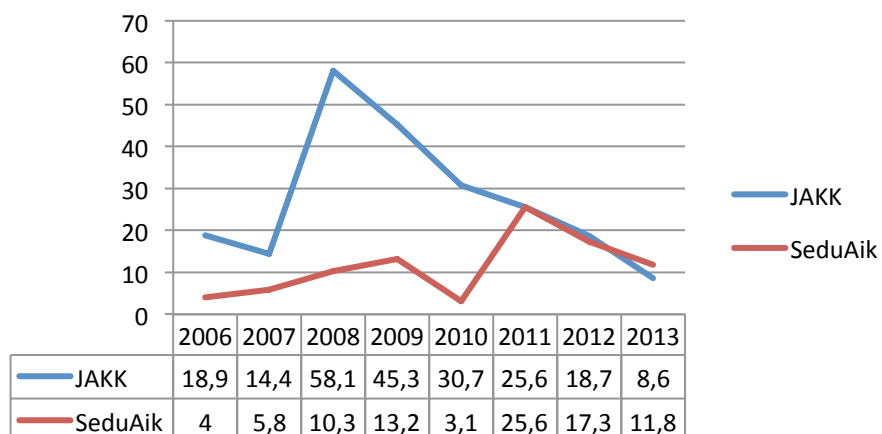
**Oppisopimuksen lisäkoulutuksen opiskelijat
20.9.2006-2013**

**Omaehtoisen ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuodet
2006-2013**

Henkilöstökoulutuksena annettavan ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuodet 2006-2013

Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvan mukainen rahoitusperuste (omaehtoinen ja henkilöstökoulutus yhteensä: JAKK 86 opiskelijatyövuotta ja Sedu Aikuiskoulutus 213 opiske